

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható!

XLl. évfolyam
47 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1935. évi február 27

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedőnkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Posta kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, fél évre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, fél évre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 5.50 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 92., szerkesztőség 93.

Vajda Sándor kivágta a fasizmus magas céjét

A numerusz valahikus atyjának nagy prömierje a kolozsvári Operában

Zsonglőrmutatvány fantasztikus, ellenőrizhetetlen és önkényes statisztikákkal

Erv: Ha az ügy a Népszövetség elé kerül, majd válaszol Titulescu

A nagy beszéd rövid lényege: Romániában senkinek sincs vagyona és állása, csak a kisebbségieknek

Kolozsvár, február 26.

Amikor a kisebbségi riporter a kolozsvári román Opera felé ballag, ahol Vajda Sándor készül a „numerusz valahikus”-ról beszélni, akaratlan eszmétársítás következtében is a berlini Kroll-operára gondol... Nemcsak azért, mert a volt miniszterelnök lovagolt a romániai fasizmus élére, hanem a külsőségek miatt is... Az egész ügy, teátrális megrendezésével, hangszóróival, roskadozó, fanatikus páholyaival és minden más jellegzetességével, váltig azt a hitet erősíti meg a passzív hallgatóban, hogy a közelmúltban, más változatban, már lepergett valahol ilyesmi...

Kolozsvárt, illetőleg Romániában, az előadás azért premierszámba megy... Most debütál a nagyközönség előtt a „numerusz valahikus”, amely szülőapjának, Vajda Sándornak támogatása mellett teszi meg első lépéseit a köztudat felé, korához képest aránytalanul öles léptekkel. Ami saját szempontjából nem is olyan feltűnő, mert az utóbbi napokban gombamódra sarjadtak a különböző numeruszok, amelyek nemcsak imitációk, hanem licitációk is, tehát célszerű kissejtetni...

A „numerusz valahikus”, noha csak Vajda vasárnapi beszéde „keresztelte meg” igazában, máris hihetetlen népszerűséggel dicsekedhetik. Hallom, amint a tömeg elsodor mellettük, hogy róla beszélnek a bejáratoknál vigyázgató csendőrkatonák, sőt az operaházi ruhatárosok is... Már olyan vonzereje van, hogy zsúfolt házat csódit a kolozsvári román Operába, ahol a kolozsvári román társadalom minden épkézláb tagján kívül, az előkelőségek sorában, meglepetésszerűen a jelenlegi kormány egyik tagja Roman Valér munkügyi alminiszter is megjelent. C. Angelescun, a Nemzeti Bank volt kormányzója és Titea Viorel volt alminiszterén kívül ott láttuk Motas hadtestparancsnokot, Hossu görög keleti püspököt, Mann lelkészt, a „román Rasputint”, Stefanescu-Goanga egyetemi rektort, Draganu polgármestert és Colfescut, a szigorúságáról közismert ügyészt... Érdekes megemlíteni mint tünetet, hogy Vajda előadását a Goga-párt helyi csoportja is küldöttségileg képviseltette magát.

A színpad közepén asztal, tetején mikrofónnal, amely az előcsarnokban és az Opera bejáratánál feszített hangszóróba továbbítja Vajda beszédét. Szükség volt a hangszórókra, mert százak rekedtek ki. Az előadást délelőtt 11 órá-

ra hirdették ki, de tízkor már a tágas nézőtérben egy gombostűt sem lehetett leejteni. Földszinti helyek, páholyok egymás felett, erkély, karzat roskadásig tele közönséggel. Diákok, katonatisztek, civilek, hölgyek feltűnően nagy számban és nép, az „istenadta nép”. Egyes páholyokban huszan-harmincan egymás begyén-hátán, folyosók, előcsarnok, hemzseg a közönségtől. Apró rohamok az ülőhelyek ellen, lábitaposások, öklözések és gyuródások.

Az előcsarnokban Avram Jancuról szó-

ló regényt árulnak, propaganda-kiadásban és dumping-árban. Nagy keletje van...

A színpadon szobadiszlet, trikolorokkal a háttérben, amelyek alatt, éles villanyfényben, hatalmas, szemléltető, úgynevezett „etnikai arányszám-táblák” ütik meg a nézők szeméit. Foglalkozásbeli rétegződések... A képeken alacsonyabb és magasabb oszlopok... Mondanunk sem kell, hogy a magasabb a kisebbséget jelenti, amelyből minden téren több van, mint kellene... Mert egy sem kellene!

A függöny felgördül. Tapsevihar.

A vajdista román diákok a közönség sorából a „Desteaptă-te române”-t intónálják. A rivalda előtt megjelenik Vajda Sándor. Eljenzés. Kezébe veszi az asztalon heverő dákószzerű pálcát, amellyel beszédje közben majd a megfelelő képekre mutogat. Mint egy professzor... Azzal a pálcával pedig, amint az iskolából tudjuk, nemcsak mutogatni, hanem ütni is lehet...

Most még csak mutogat.

Vajda megkezdi nagy áriáját

tam elhelyezni. Már arra gondoltam, hogy lemondok...

— Beszéltem különben egy nagy vállalat vezetőjével is, aki holmi törvényellenességért keresett fel. Kérdést intéztem hozzá, hogy miért nem alkalmaz román fiatalembereket? Azt felelte, hogy ezen a téren keserű tapasztalatai vannak, mert a románok nem váltak be. Az ilyen beállítás ellen tiltakozom, mert a román népnek külön egyéni adottságai vannak, mint bármelyik kisebbségi népnek!

— Emlékeztet, hiszen sokat írtak és beszéltek róla, hogy 150 nagyvállalat igazgatóságának körlevelet küldtem, annak érdekében, hogy „öslakosokat” is alkalmazzanak. Mindössze két helyről futott be válasz, azoktól is csak azért, mert ott hajdanában igazgatósági elnök

voltam. Ettől az időponttól becsületbeli kérdést csináltam az ügyből, hogy a vállalatok alkalmazottaikat az etnikai arányszám alapján váltsák meg...

A volt miniszterelnök ezután egy iparügyi felügyelő jelentését olvassa fel, amelyből kitűnik, hogy egyes magánvállalatok felvettek ugyan néhány román embert, de amikor Vajda távozott az ország éléről, elbocsátották őket. Vajda megemlíti, hogy a kérdés fejlődött azóta: a liberális kormány meghozta törvényét a nemzeti munkavédelemről, amely szerint az alkalmazottak 80 százaléka románoknak kell lenniük...

— Azt hiszik, hogy végrehajtották ezt a törvényt? — kérdezi Vajda. — Nem! — felel rá rögtön. — Pedig ezt meg kell csinálnunk!

Az orvoskérdés

Itt van mindjárt az orvosi kérdés — füzi tovább szavait Vajda — 1924 július 1-től 1934 július 1-ig Romániában 1251 külföldön szerzett diplomát nosztrifikáltak. Olyan egyetemek is szerepelnek ezek között, amelyről maguk az orvosprofesszorok sem tudnak... De ott van a páduai, bolognai, prágai, bécsi, sőt a szegedi egyetem is, amely a kolozsvári egyetem „in partibus infidelium”-ja... Szerencsére, különben ez becsületetlenségé válik a kolozsvári egyetemnek, itt csak 35 diplomát nosztrifikáltak. Megjegyzem, hogy az 1251 orvos közül csak 7.27 százalék román, 23 százalék más kisebbség és 68 százalék zsidó... Csufság és szégyen ez! Ezek után nem lepődhetünk meg azon, hogy a gyermekhalandóságnál nálunk csak a magzatel-

hajtások száma nagyobb! Ezért vagyunk mi, ahogy a magyar kifejezés találoán mondja: „nyomorultak!” (Az utóbbi szót magyarul is mondja.)

A városok arányszáma — A városokat illetőleg az okiráltságban az arány 50 százalékos, de mi lenne ha Munténiában és Olténiában nem lennének románok a városok? Erdély városaiiban ezzel szemben csak 25-30 százaléknyi van belőlünk!

— Nem tudom — folytatja beszédét —, hogy valóban a rómaiaktól származunk-e? Lehet, csak annyiban, hogy esetleg a szarkofágokban nyugvó őseink voltak rómaiak, nálunk inkább nagyobb az athéni szofisták száma. Az utóbbiak azok, akik a külföld előtt kigunyolnak és destruálnak

Hőben és hidegben

NIVEA érdes bőr ellen

Ez az időjárás megköveteli a bőrnek különös megóvását. Ezért védekezze! Minden este — de nappal is, mielőtt a szabadba kimenne — arcát és kezét Nivea-creme-vel dörzsölje be. Így az Ön bőre sima és bársonyos marad, és azt a gyöngéd és finom kinézetét kapja, amit a fiataliságnál úgy megszédülünk. Nivea-Creme nappali és éjszakai krém egyaránt. NIVEA-CREME: Dobozokban: Lei 16.00-72.00 / Tubusokban: Lei 30.00, 45.00 BEIERSDORF & Co., S. A. R. BRAŞOV

Arányszám a vállalatoknál

Vajda ezután a vállalatok „adatait” tártta fel. Szemléltető képet mutatott nyolc vállalatról, amelyeknek összesen 1400 alkalmazottja van. A vezetőségéből 17.6 százalék román és 84 százalék nem román. A munkásokból 35.2 százalék román, a többi nem. A szolgákból viszont 90 százalék román...

— A románok — szögezi le határozottan Vajda — csak szolgáknak alkalmasak!

Elmondja még, hogy a kolozsvári Kern et Co. vaskereskedésben 14 zsidó, 18 magyar és 9 száz magyar alkalmazásban. A hét igazgató mind zsidó és mind idegen állampolgár.

Hirtelen Temes-Torontál megyére, illetőleg a Bánságra csap át és megemlíti, hogy a kesztyűgyárnál egyetlen román sincs. A Titan-Nadrag műveknél hét külföldi igazgató van.

Hang a karzatról: Max Ausschnitt??? — Ezt nem tudom! — válaszol Vajda kedélyesen. (Az iparvezér ugyanis a nemzetiparasztról híve).

— A Ferdinand cégnél — folytatja „adatait” Vajda — nyolc idegen vezető van, a Gyapjúiparnál tizenegy, a Weisz-cégnél nyolc és így tovább...

— Le kell szögezni — mondja Vajda — hogy a támadás nem ellenünk, hanem a román elem érdekében történik. Temes-Torontál megyében van 130 román és 200 nem román ügyvéd, 275 román és 2575 nem román magántisztviselő. Az orvosok közül 90 román és 250 nem az. Nyolcvan gyógyszerértelajdonos közül csak 8 román és 72 kisebbségi. Negyven állatorvos között csak 8 román akad!

Egy röpcédula izgalmai

A szónoklat közben az erkélyről valaki röpcédulákat dobál a terembe. Maniu ismert alkotmányos szövegeivel. Vajda is kér egyet a röpcédulákból, amit rögtön át is nyújt a nézőtérrel valaki.

— Ezt nem tudom mire való? — jegyzi meg türelmetlenül Vajda. — Tiszteletlenség ez, vagy butaság? Az alkotmányos kérdéssel különben is úgy áll a dolog, hogy „amíg a macskák civódnak, addig táncolnak az egerek!”

Beszéde további részében a fővárosi román ügyvédek dicsőítette Vajda. Az ügyvédek bátorságát emelte ki, azon az alapon, hogy nyíltan felvonultak. Ezzel párhuzamosan élesen támadta a kolozsvári román ügyvédek, akik az ismeretes szombati gyűlésen nem jelentek meg. Ugyanakkor nem mulasztotta el megjegyezni, hogy a román ügyvédek sokkal képzetebbek, mint a kisebbségiek!

Elmondta azt a közkeletű szállóigét is, hogy „Budapest után Bukarest a legnagyobb magyar város”. Adatokat sorolt fel arról, hogy a fővárosban öt év alatt 12 milliárd lejre építettek házat és az egymillió lejen felüli építkezéseknél csak 7 százalékban szerepelnek románok.

Ezután támadást intézett a fővárosi sajtó egyes lapjai ellen, amelyek a román nemzeti megnyilatkozást elhallgatják. Az Adeverul ugyanis, mint ismeret-

tes, a „numerusz valahikusz” kapcsán olyan értelmű cikket közölt, hogy az egyértelmű a békeszerződések kisebbségi szakaszainak a felrugásával. Vajda ezzel kapcsolatosan leszögezi, hogy a kisebbségi statumoknak meggyőződéses híve, mert már egyszer, úgy a többségnek,

Alig tudott megválni Budapesttől az angol

trónörökös Elragadtatással nyilatkozott a magyar fővárosról s megígérte, hogy május-juniában ismét visszatér

Budapest, február 26.

Budapesti látogatásának utolsó napját az angol trón várományosa: Edward welszi herceg a Margitszigetnek szentelte, amelyet pedig egyszer már megtekintett.

Vasárnap reggel, szokása szerint, 11 órakor kelt fel s miután megreggelizett és újságot olvasott, a Dunapalota erkélyéről hosszasan nézte a napfényben uszó, zsúfolt korzót és Buda panorámáját. Fél 1 órakor aztán gépkocsin felment a Várba, ahol megnézte az őrségváltást, s megmutattatta magának a nevezetességeket. A királyi palotában fényképfelvételeket csinált s az őrségváltást az erkélyről szemlélte végig. A szemben levő erkélyen Horthy kormányzó állt családjával.

Ezután a herceg nagyot autózott Budán és Pesten, majd kíséretével a Margitszigetre hajtatott s ott dinézett a Nagyszállóban. Az ebéd végetével sétált telt, aprólékosan megtekintve a kertészetet és a fedett uszodát. Sétája közben két fotóriporter eléje ugrott, de a detektívek azonnal lefűltek őket. A herceg ezután nyilván jó kedvében volt, mert félreintette a detektíveket s megengedte, hogy a riporterek fényképezik. A hercegnek különben a szigeten is magyaros kulacsot, hölgykísérőjének pedig két mezőkővesdi partát ajándékozott az igazgatóság.

Amikor a herceg a Margitszigeten kórsétát

mint a kisebbségnek tisztában kell lenni azzal, hogy mi a joga?

Kitért Vajda az iskolákra is...

— Az országban 67 kisebbségi középiskola van — jegyezte meg az előbbieknél kapcsán —, ha ebből a számból levonjuk azt a 17 iskolát, ahol románul tanítanak, ötven még mindig marad... Állítom, hogy kötelességünket teljesítettük! Különben is, ha az ügy a Népszövetség elé kerül, majd válaszol rá Titulescu!

— Nekem az az elgondolásom, — folytatta Vajda — hogy a tanfelügyelők, az etnikai arány alapján, minden évben válasszák ki a végzett és tehetséges tanulókat, kisebbségieket és többségieket egyaránt, akiknek taníttatásáról azután az állam gondoskodik.

— Nálvám akadnak olyanok, akik azt mondják, hogy én „numerusz klauzusz”-t, „numerusz nullusz”-t, vagy a hogy legújabbban nevezik, „numerusz totusz”-t akarok... Ennek a hátterében

tett, megszemlélte a Palatinus-strandot is. A fürdőmester felsőhajtott:

— Bár csak tudnék angolul! Legalább megkérdezném a hercegtől, hogy tetszett-e neki Budapest?

A herceg kíséretében levő tolmács azonnal lefordította a fürdőmester szavait, mire a herceg mosolyogva fordult feléje:

— Hát tessék, kérdezzenek!

— Hogy tetszett Fenségednek Budapest?

Erre a herceg szinte áradozva felelt:

— Ez a sziget olyan a Dunával, mint egy ezüst szalaggal átkötött csokor, amelynek illatát sohasem felejttem el.

Azután a budai hegyek felé fordult és a gyönyörű kilátást, a város szép fekvését esetleg valósággal költői szavakkal.

— Szeretem az egész Budapestet, a mosolygó arcú embereket — mondotta nyilatkozata végén a welszi herceg és hozzátette: — és a kecskeméti barackpálinkát.

A welszi herceg egyébként szombaton fogadta Andrássy Géza grófot, aki hosszasan mesélt neki a régi szép időről, amikor a herceg nagyapjával, a későbbi VII. Edwarddal mulatott Pesten. A herceg nagy figyelemmel hallgatta Andrássy elbeszélését s kijelentette, hogy pompásan érezte magát Budapesten, évek óta sehol nem tetszett neki ennyire s hogy valósággal elragadta és elháljolta a magyar főváros szépsége és vendégszeretete.

az a célzat rejlik, hogy az áramlatot kompromittálják. Éppen ezért szükséges tartom kijelenteni, hogy a „numerusz valahikusz”-t akarom, de nem minden vonalon...

Vajda megemlíti még, hogy a „valahikusz” a legáltalóbb jelző, amelyre büszkék is...

Ki kell építenünk a „numerusz valahikusz” nemzeti frontját! — fejezte be két és félórás beszédét a volt miniszterelnök, aki még megkéri a diákságot, hogy minden rendezettség nélkül oszlojanak szét, nehogy az eszmét kompromittálják.

A hallgatóságban ülő vajdista diákok ajkán újra felugra a „Desteaptă-te române”, amelynek hangjai mellett a romániai politika legújabb nagy tenoristája bevonul az újfajta olcsó dicsőségekbe.

Vasárnap Kolozsváron felavatta megát Vajda Sándor a Gyűlölet Lovagjává.

Nemes Ferenc

Londonba érkeztek Schuschniggék

Angol diplomáciai körökben állítólag inkább rokonszenveznek a Habsburgok újbóli trónraültetésének törekvéseivel — Berger-Waldenegg; Sértene önértéküket, ha megtiltanák, hogy a nekünk tetsző államformát válasszunk

Páris, február 26.

Schuschnigg osztrák kancellár és Berger-Waldenegg külügyminiszter vasárnap délelőtt fél 11 órakor elhagyta a francia fővárost és Londonba utazott. A két osztrák kormányfő Flandin miniszterelnök Laval külügyminiszter, a kormány több más tagja, valamint a politikai és gazdasági élet számos előkelősége búcsúztatta el a pályaudvaron.

Az osztrák kancellár a francia határról táviratot küldött Flandin miniszterelnöknek, köszönetét fejezve ki a szíves fogadtatásért. Annak az óhajának adott kifejezést, hogy a két állam között a kapcsolatok a lehető legszorosabbra fűződjenek. Válaszában Flandin azt a kívánságát fejezte ki, hogy Ausztria őrizze meg önállóságát s így találja meg számításait. Berger-Waldenegg Lavalnak táviratozott, azt kívánva, hogy Franciaország és Ausztria közös erőfeszítéseivel minél nagyobb eredményt hozzanak az európai béke érdekében. Olyan békére van szükség, — emelte ki — amely tiszteletben tartja az államnak szuverenitását és méltóságát.

Amint ezek az óhajok is mutatják, az osztrák kormányfőnek nem igen sikerült megnyerniük a francia kormány támogatását követeléseikhez, amelyek főleg két tárgyban összpontosulnak: Ausztria egyenjogúsága és a Habsburg-restauráció belügyi kérdésnek való minősítése. Mert ha sikerült volna, aligha óhajtanák még búcsútávirataikban is.

Az a hivatalos közlemény egyébként, a

melyet a párisi tanácskozások befejeztével kiadtak, ugyancsak semmitmondó. Ezerint a két ország államférfiai meg egyeztek abban, hogy a római egyezmény által javasolt középeurópai paktum sok előnyt ígér az érdekelt államoknak, ha a teljes egyenlőség szemlélében jön létre. Végül azt emeli ki a közlemény, hogy a két kormány rövidesen tárgyalásokat kezd a Franciaország és Ausztria közötti kulturális kapcsolatok szorosabbá fűzése céljából.

Amint Pertinax az Echo de Parisban írja, a kisanantnak a középeurópai egyezménytervvel kapcsolatos ama kikötését, hogy a Habsburg-kérdésre nem vonatkozhatik a be nem avatkozás elve, most nem is vették komoly megpítást ala Párisban. Ez a vitás ügy csak akkor kerül szőnyegre, ha Ausztria és szomszédai értekezletre gyűlnek össze a paktumkötés megbeszélése végett.

A londoni Daily Telegraph értesítése szerint a párisi tárgyalások során kiderült, hogy Francia- és Olaszország, valamint a kisanant csak Németország ellen akarja irányítani a beavatkozást és támadást kizáró középeurópai egyezményt, viszont a kisanant nem akarja kötelezni magát arra, hogy a Habsburgok visszatérése esetén ne lépjen közbe, illetőleg ne avatkozzék be Ausztria belügyeibe.

AZ OSZTRÁK KÜLÜGYMINISZTER A HABSBURG-KÉRDÉSRŐL

Berger-Waldenegg osztrák külügyminiszter nyilatkozatot adott a Petit Journalnak, kijelentve, hogy a diplomáciai

tárgyalások még bizonyos időt vesznek igénybe, Ausztria azonban a maga részéről nem engedi, hogy a kérdések tisztázását elhalogassák. A középeurópai egyezmény rövidesen létrejön.

Az újságíróknak a Habsburg-restaurációval kapcsolatos kérdésére Berger így válaszolt:

— Erről most nem beszélünk. A Habsburgok visszatéréséről különben is csak a külföldön beszélnek, még pedig sokkal többet, mint amennyit a kérdés megérdemel. Tessék eljönni Ausztriába s megérdeklődni az osztrák nép hangulatát. Az osztrák kormány jelenleg nem foglalkozik a restauráció kérdésével, ezt a legösszintébben leszögezhetem. Viszont éretné az önértéküket, ha bárki is meg akarná tiltani, hogy azt az államformát válasszunk, ami nekünk tetszik.

— Ami Németországnak azt a kívánságát illeti, — mondotta ezután a német-osztrák viszonyra vonatkozólag feladott kérdésre Berger-Waldenegg —, hogy a Saarvidék mintájára Ausztriában is népszavazást rendezzenek, ez egyenesen nevetséges. Ugyanigy mi is követelhetnők hogy Hitler mondjon le. Mi azonban ilyen nem teszünk, mert nem akarjuk, hogy műveletlen embereknek tartsanak bennünket.

AUSZTRIA MÁR NEM KOLDUL — MONDJA A KANCELLÁR

Angliába érkezve, Schuschnigg nyilatkozatot adott a Daily Telegraph munkatársának s azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek szerint újabb kölcsönről is akar tárgyalni, kijelentette, nem azért ment Londonba, hogy pénzt kérjen. — Ausztria már nem koldul többé, mert külföldi segítség nélkül is meg tud élni. Kijelentette továbbá, hogy kormánya nem szándékszik megváltoztatni Ausztria politikai és alkotmányos formáját. A Habsburg-kérdésről nem is lesz szó. Az ausztriai nemzetsocialista mozgalomról azt mondta, hogy széthullóban van s vezetői között dúl az elégedetlenség.

Tessék kívágni és eltenni.

15. sz. SZELVÉNY a B. I. februári regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab februári szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. I. minden példányvásárlója mekapja a B. I. ajándékregénytárának 1935 február havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók Bukarestben: a B. I. kiadóhivatalában (Calea Moşilor 59), vagy a főbizományosnál (Cosmopolis, Calea Grivitei 10). Brassóban: a B. I. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

A fajvédelem és a kisebbségi jogok

Istrate Micescu törvényt magyaráz...

A Maniu-csoport tisztázni akarja Vajda helyzetét a pártban — Meghíusultak a tárgyalások a kormány és a nemzeti-parasztpárt között

Bukarest, február 26.

A Curențul hosszú nyilatkozatot közöl Istrate Micescutól, az ügyvédmozgalom látható vezetőjétől. Érdekes nyilatkozat, megérdemli, hogy megfigyeljünk vele.

JOGTALANSÁG, MELÝ „JOGOS-SÁGRA” HIVATKOZIK

— Vigyázat! — kezdi nyilatkozatát az ukjeletű fajvédő apostol — vigyázat azokra a manőverekre, amelyek zavart akarnak közöttünk kelteni és neveltségessé igyekeznek tenni a mozgalmat a különböző numeruszokkal. Vigyázzunk, mert most nem arról van szó. Nem a különböző jelzők fogják eldönteni akciónk sikerét. Valahikusz, nullusz, totusz, románusz, mindezek a meghatározások fölöslegesek abban a pillanatban, amikor nem csoportokat kell hogy megjelöljenek, hanem a mennyiségi arányt.

— Erről van szó. A természetes, igazságos és jogos arányról. Az egyensúlyt kell helyreállítani az ország néprajzi adatai alapján. Ezt nem tilthatja meg sem a törvény, sem az alkotmány, sem a kisebbségi szerződés. Ezekre a jogforrásokra ne hivatkozzék senki, legkevésbé azok, akik nem is ismerik az idevonatkozó alkotmányos, vagy nemzetközi jellegű rendelkezéseket. Különben is furcsa lenne, ha a békeszerződésekbe olyan kötelezettségeket csempészték volna, melyek csak ránk, a győztes államokra vonatkoznak és nem a legyőzöttekre is. Németországot például senki sem vádolta azzal, hogy a hitlerista eszmék gyakorlati alkalmazása során megsértette a békeszerződéseket.

— Mondjanak le hát a kisebbségek sztratégiájaként az érvekről. Hagyjának fel azokkal a manőverekkel, amelyeknek segítségével őket akarnak verni a román diákság, a fiatal ügyvédmegmozdulás, a román ügyvédek és valamennyi ügyvédi kamara oszthatatlan egységébe.

ASZTALRA KERÜL AZ AGRÁR-REFORM CSIZMÁJA

— A napokban egy fővárosi lap humoristája egyik régi, értelméből kiforgatott újságnyelatkozatomra hivatkozva, szememre vetette, hogy nem vagyok következetes. Mi is az a következetesség? En azt hiszem, nem inkonzekvens az az ember, aki a zsákutcából visszafordul, hogy ismét megtalálja a széles, szabad utat, vagy, aki nyáron leveti a télen viset bundát és sztrikesmát. Igen, következetesnek kell lenned a faj parancsával szemben. Légy következetes vőredhez, nemzedetűd és azokhoz az inközményekhez, amelyeknek alárendelt életűd.

— Légy következetes! — ezt kiáltják felénk ellenfeleink. Mi így válaszolunk: legyenek ti következetesebbek! Emlékezzünk csak, milyen hévvel karolta fel a főváros „kisebbségi, demokratikus és szabadságharcos” sajtója a földreformot. A parasztság iránt támadt hirtelen szerelmükben lelkesen támogatták a gondolatot. Egyetlen szó sem hangzott el a reform ellen, aminek az a magyarázata, hogy a kisajátítást a románokért hajtották végre — románok ellen.

Micescu ezután szembeállítja a román közép- és felsőosztály elszegényedését a kisebbségek gazdasági előtörésével. Amíg a román földbirtokos

fia gyalog, vagy villamoson jár, addig „a kisebbségi állampolgár cseméje luxuskocsiban száguldozik”. Kisebbségekkel vannak tele a fürdő- és mulatóhelyek, ők vásárolnak villát Szinájában, ők sieznek, rödliznek és lövőversenynek, ők a hangadók a társadalmi életben és a játékkaszinókban.

NEM EGYENLŐ BÁNÁSMÓD, CSAK POLITIKAI ÉS POLGÁRI JOG-EGYENLŐSÉG

Nyilatkozata további részében a békeszerződések kérdésével foglalkozik Istrate Micescu.

— A párisi kisebbségi szerződés — mondja — csak politikai és polgári jogegyenlőségről beszél. Sehol nincs benne szó egyenlő bánásmódról.

Az „arányosság” — szerinte — összhangban áll az alkotmánnyal is. A 33-ik szakasz kimondja, hogy minden állami hatalom a nemzetől ered. A nemzeti képviselet pedig az arányosság alapszik.

A kisebbségi szerződés csak a törvény előtti egyenlőségről beszél és nem a polgárok közötti egyenlőségről. Biztosítja a kisebbségek polgári és politikai jogait. Melyek ezek a polgári jogok: a vagyonszerzés és a szerződéskötés joga. A politikai jogok: a választás és a választáshatóság joga. Mindezeket a jogokat a kisebbségek szabadon gyakorolják. (Ez az a híres ügyvédi csavarás. Szerk.)

Az alkotmány második szakasza — hangzik

tovább Micescu „jogi fejtegetése” — csak törvény előtti egyenlőségről tesz említést. Törvény előtt mindnyájan egyenlők vagyunk, de nem a jogokban is. (Ilyet még nem mondott jogász. Szerk.)

Micescu végül tömörülésre szólítja fel az orvosokat, újságírókat, építészeket s általában a szabadpályákon működő románokat. Kéri őket, csatlakozzanak a mozgalomhoz, „melynek sikere nem lehet vitás”.

A NUMERUSZOK ÉS A BÉKE-SZERZŐDÉSEK

A D'minea Vajda kolozsvári előadásával kapcsolatban a következőket írja:

— Vajda magatartása kényes helyzetet teremtett a nemzeti-parasztpártban. A demokratikus állásfoglalásáról ismert parasztpárti szárny semmiképpen sem járulhat hozzá a kisebbségek elnyomását jelentő bánásmóddhoz. Az erdélyi tábor a gyulafehérvári határozatok alapján áll és hangoztatja, hogy tiszteletben akarja tartani ünnepélyesen vállalt kötelezettségeit.

— Nem beszélünk arról a visszahatásról, melyet ez az izgatás külföldön vált ki. A numerusz valahikusz, klauzus, vagy bárhogy is nevezzük, a békeszerződések támogatja és a revíziós gondolatot erősíti. Mit várjunk a külföldtől, ha ezeket a szerződéseket mi tapossuk a sárba.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint

Nappali rablótámadás a főváros szívében

Menekül és közben e'csipték a vakmerő banditákat

Bukarest, február 26.

Vakmerő rablótámadás történt hétfőn déltájban a főváros kellős közepén levő Cometa-utca 39 számú házában, amelyben Nicolau Margareta urnő lakik. Két férfi, aki nyilván tudta, hogy a cselédén kívül senki sincs otthon, berontott a lakásba, lefoglalták és megkötözték a megrögzött lányt, majd hozzáláttak a lakás kifosztásához.

Miközben a két bandita a pénz és értéktárgyak összeszedésével foglalkozott az emeleti lakásban, a konyhában megkötözve visszahagyott szolgálynak siker

ült kiszabadítani magát. Átszaladt az éppen a szomszédban levő forgalmi rendőrségre, ahonnan Arghir rendőrkomiszár rögtön számos rendőrral körülvette Nicolau asszony házát s

mielőtt a rablók egérutat nyerhettek volna, elfoglalták őket.

Kitűnt, hogy mindketten veszedelmes banditák, akikkel már sűrűn volt baja a rendőrségnek. Egyiküket Raducanu Petrenek hívják és Romanesti községből származik, a másik pedig a beszercei Róth József. A két jómadár már a múlt évben is megkísérelte a betörést Nicolau asszony házába.

Gyűlölet helyett kenyeret!

— mondják a román szociáldemokraták

Kolozsvár, február 26

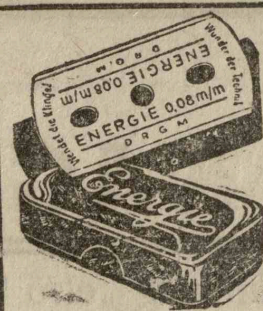
Vasárnap tartotta alakuló közgyűlését a magyar és román szakosztályokra osztott szociáldemokrata párt román tagozata. A gyűlésen Jumanca szenátor beszélt s kijelentette, hogy a román dolgozó osztályok nem értenek egyet egyes politikuskokkal azzal a céljával, hogy a kisebbségeket ki kell küszöbölni a megélhetési lehetőségekből. A párttagozatnak két részre való tagozódása csak adminisztrációs okokból történt s nincs abban semmi kisebbségellenes szándék sem. A politikuskok jobban tennék, ha a nyomort enyhítenék, semhogy gyűlöletet szítsanak.

Jumanca beszéde után megválasztották a vezetőséget és héttagú intézőbizottságot jelöltek.

Bocu éles nyilatkozata Vajda ellen

Temesvár, február 26

Bocu Sever. volt tartományi kormányzó Maniu hívei közül az egyik leglelkesebb, éles nyilatkozatot tett vasárnap Vajda ellen. Kijelentette, hogy Vajda csak a népszerűséget hajhássza s az egész numerusz valahikusz tulajdonképpen politikai aknamunka Maniu ellen. Vajda jelszava egyébként megsegényítő a románságra, mert arra mutat, hogy a román elem csak erőszakkal tud érvényesülni a kisebbségek fölött.

A jók között is a LEGJOBB

a legerősebb szakállnak és a legérzékenyebb arcőrnek az

ENERGIE
BOROTVAPENGE.
EZT KERJE MINDENÜTT

azok a tárgyalások, amelyek a kormány és a nemzeti-parasztpárt között a szövetségi törvény ügyében folytak, meghiusultak. Incelet és Madgearu hétfőn délután 2 óráig tárgyaltak a képviselőházban, a nemzeti-parasztpártiak azonban megmaradtak ama felfogásuk mellett, hogy a Sassu-Negura-féle módosító javaslatot vissza kell vonni, mert megsemmisíti a szövetségi önkormányzat elvét.

MANIU HIVEI FÉLTÉKENYKEDNEK A VAJDA-AKCIÓRA

Vajda akciójával kapcsolatban a Maniu-csoport tagjai mindinkább hibáztatják Mihalache pártvezért amiatt, hogy várakozó álláspontra helyezkedett és szabad kezét adott Vajdának. A maniuisták rámutatnak arra, hogy ha Mihalache magáévá tette volna Maniu taktikai javaslatát s kenyértörésre vitte volna Vajdákaj a dolgot, akkor Vajda már régen kívül volna a pártban, így azonban a nemzeti-parasztpárton belül szervezi saját pártját. Valószínűnek tartják, hogy Maniu az elnöki tanács legközelebbi ülésén felveti ezt a kérdést.

Lapzártakor

MEGEGYEZÉS OLASZORSZÁG ÉS ABESSZINIA KÖZÖTT

A londoni Daily Express esti jelentése szerint a olasz követ elfogadta azt az abesszin követelést, hogy a határu meghúzott úgynevezett semleges sávon a nomád törzsek szabadon közlekedjenek. Az abesszin kormány viszont azonnal hozzájárult ahhoz, hogy a semleges sáv Afduh és Ado között hatkilóméter széles területen legyen visszavonta azt a kívánságát, hogy a határmegjelölésnél angol és svéd tisztiek is közreműködjenek. Valószínű, hogy a határrendezés ügyét a Népszövetségre bízzák.

MIÉRT TUNT EL TSCHARSCHKY BECSBÖL

Az olasz sajtót napok óta foglalkoztatja az a kérdés, hogy vajon Tscharschky, Papen titkára miért tünt el Bécsből olyan nyomtalanul, hogy Berlinben sem tudnak nyomára akadni. A kérdésre Mataja Henrik volt osztrák külügyminiszter adott választ az egyik vasárnap tartott politikai gyűlésen. A volt külügyminiszter szerint Papen titkára egymásután két felszólítást kapott Berlinből, mert közben Berlinben letartóztatták Mumm bárót, akinek levelezése között ránezve is súlyosan kompromittáló iratokat találtak. Így aztán ismeretlen helyre szökött a volt követiégi titkár.

A MÜNCHENI ÜNNEPSÉGEN,

amelyet a nemzetiszocialista párt megalakulásának 15. évfordulója alkalmából rendeztek, Hitler maga is beszélt. „A világ végre tudja meg, — mondotta — hogy amikor mi azt mondjuk igen, akkor álljuk is az igent s ha azt mondjuk nem, akkor kitartunk a nem mellett. A német nép egységes a békeakarásban, de egységes abban is, hogy nem tűri jogainak megsemmisítését s minden erőszakra erőszakkal felel”.

A MAGYARORSZÁGI SZÁVOZD-CALÁD TRAGÉDIÁJA

vasárnap befejeződött. Hatvanpusztai birtokán agyonlőtte magát és meghalt Szávozd Emil nagybirtokos. A szerencsétlen sorsu embernek három fia lett öngyilkos. Két első fia halála után csak a megmaradt utolsó fia, Miklósnak élt, akit minden jóval elhalmozott. Az utolsó Szávozd-fiu aztán, Hajmásy Ilona volt ezínészű férje, két héttel ezelőtt, eddig még nem egészen tisztázott okból ugyancsak fegyvert fogott önmaga. Azóta az apa jóformán nem is élt. Most vasárnap aztán követte fiait a halálba.

Ez már bevá t

A temesvári ügyvédek egyrésze nyelvvizsgát követel

Temesvár, február 26

Vasárnap a temesvári ügyvédek egyik csoportja Balta Coriolan, Grofsoreanu Cornél, Gropsian Mihály, Coste Hyula és mások vezetésével ülést tartottak az ügyvédi numerusz kaluzszus érdekében. A gyűlésen résztvevő ügyvédek lecsatlakoztak Vajda programjához s nyelvvizsgát követelnek a kisebbségi ügyvédekre is. Jellemző, hogy a gyűlésen résztvevő ügyvédek három politikai pártból kerültek ki. Volt köztük ifjú liberális párti, Argetoianu párti és nemzeti-parasztpárti. A gyűlés végül is bizottságot küldött ki a kérdés napirenden tartása érdekében.

A LEJ KÜLFÖLDÖN

Budapest 3.41—3.44, Berlin 24.88—24.92 Prága 15.20—15.50, London 481.50, Bécs 2.58.2.62.

Rheuma? ASPIRIN

Horosz Béla írja Prágából:

»ITT NAGYON TUDNAK!«

— állapítottam meg „első látásra“ a prágai műjégen és Schäfer nyilatkozata után megelégednék a negyedik hellyel is. Izgalmas indulás után utközben nyilatkozott

a »hagymák világvándora« — a korcsolyáról

— Első közlemény —

Prága, február 26.

Mondanom sem kell, hogy külön korcsolyaszemélyt nagyot dobant, amikor egyesületem, a Kolozsvári Korcsolyázó Egyesület, ezt a levelet küldötte nekem Brassóba:

„Készítse utlevélét, nevezdük a prágai nemzetközi junior versenyre.“

Hát így kerültem ide, a cseh fővárosba.

És most elmondom, hogy volt, mint volt eddig. De, hogy mi lesz, azt még sejteni sem tudom...

(Mire a cikkem odaér, már az eredmény is ismeretes lesz.)

LASSUK, IGAZ-E, HA AZ ELEJE ROSSZ, A VÉGE JÓ?

Ez a párbeszéd zajlott le két nappal indulásom előtt:

— A nemzetközi juniorversenyen indul Prágában?

— Igen.

— Mondja, hogyan engedik magát negyed százados korával még mindig az ifjúsági versenyzők között?

Megmagyaráztam:

— A nemzetközi juniorság nem korra megy. Lehet valaki negyven éves és még mindig nemzetközi junior. Aki nemzetközi versenyen első díjat még nem nyert, az „nemzetközi viszonylatban junior“. A magam részéről eddig csak tavaly Innsbruckban egy nemzetközi harmadik helyet sikerült elkövetnem, tehát nemzetközileg még junior vagyok.

Mire ismerősöm:

— Remélem, nem sértem meg, ha kiváncsi: vesztse el a juniorságát!...

★

Többen, arra hívatkozva, hogy „a vadásznak sem szokás szerencsét kívánni“, azzal bucsúztattak:

A bolgár nem érti, hogy „egy kis korcsolyázásért miért kell akkorát utazni“

Kolozsvárt még sikerült valamit trenírozni, miután három napig olvadt és lehetetlen volt korcsolyázni.

Egyáltalán: nagyon tapasztalással már nincs téli hangulat.

Prágában azonban műjég vár.

Igen ám! De addig huszonnégy órányi vonatdöcögés „gyönyörű“ vár!

★

Nagyvárada felől Somodi András dr., aki előremint Kolozsvárról és aki egyesületem képviselőjében bíró lesz Prágában.

★

A közvetlen prágai kocsi a bolgárok szállnak be. Öt perc múlva már tudom:

— Most otthonról jövünk, Bulgáriából. Téli látogatónak voltunk. Tíz évig kerestek Nagyvárada, de nem lehet már jól keresni. Atmentünk a csehszlovákiai Beregszászra.

En nem tudom, hogy a közgazdasági szakiró mit következtetne ebből, de úgy érzem:

Erdély szegényedésének gazdasági lázmérője az, ha a „hagymák világvándora“, a bolgár kertész „a világ gyomrának veteményszállítója“ tovább vándorol, mert a háziasszonyok nem tudnak már annyit vásárolni Erdélyben.

De kanyarodjunk vissza a korcsolyához. Hármannak a bolgárok. Jól beszélnek magyarul is. Az öregebbik, a harcsabajszos meglátja a korcsolyámat:

— Hová viszi a vasakat?

— Korcsolyázni megyek Prágába.

— Minek utazik annyit? Van jege otthon is! Ne haragudjék az ur, de nem hiszem el. Az ember nem rúgja magát

— Nyaktörést, lábtörést, korcsolyatörést!...

Bájos egy valami ez a babona, nem?...

★

Ha már a babonánál vagyunk. Aki azt hiszi, hogyha az indulása rossz valaminek, akkor a vége jó és ha a vége jó, minden jó, az most figyelheti: vajjon igazolódik-e elmélete.

Mert az én utnakstartolásom előtt történtek ilyen „jelenségek“.

Amikor becsomagoltam, kezembe került a korcsolyám. Elhűlve láttam, hogy rövidebb lett, a cipőm, melyre rászereztem, gyanúsan elkarcsusodott.

— Az áldóját, ez női korcsolya! — riadt belém a felismerés. — Nyilván elcserelés!

A vonatom 12 perc múlva indul! Bevágódta a bérautóba:

— Gyere a jégpályára.

Vad hajsza indult a korcsolyámért. A rendőr felírásra készen fordult utánunk. És... amikor a jégpályán besodródok az ajtón, kopogtatva a női korcsolyákat, melybe reménytelenül hiába erőszakoltam volna járőrszámaimat, azzal fogadtak:

— Eppen most vitte el az ember a lakására, mert észrevettük a tévedést!

Hét perc múlva indul a vonat!... Hajrá... száguldás... az ember még nem érkezett meg...

— Erről a vonatról lemaradtam. Sebaj, megyek a következővel, — gondoltam és most már csak az érdekelt: mi történt tulajdonképpen?

Akit a korcsolyáért küldöttem, anyagi ártatlansággal mosolyog:

— Azt hittem, hogy korcsolya, — az korcsolya.

Hát persze: hogy is lehetek olyan kényes, hogy ne tudjak öt számmal kisebb női korcsolyával jégromenni?

annyt a vonattal csak azért, hogy korcsolyázzék.

— Versenyre megyek!

— És mit fizetnek?

— Nekem semmit. Sőt, még nekem kerül pénzembe.

— Nem hiszem. Az ur valami másért megy Prágába... — és ingatja a fejét és nem hiszi. Mintha azt mondaná: „lehet, azt hiszi magáról, hogy rapasz és becsap engem, de én sokkal rapaszabb vagyok és nem hiszem“. Ki hallott ilyent... korcsolyázni Prágába — és fél óra múlva is morog és sandán néz rám.

A fia, tizenhárom éves kamasz legényke, most mozdul ki először Bulgáriából. Most avatják majd be a vetemények szent titkaiba. Tattott szájjal nézi a töltőtollamat, majd kuncogó röhögésbe kezd.

Neveti, hogy bele sem kell mártani tin-tába és mégis ir...

MIT TAGADJAM: SZERETNEK VESZÉKEDNI A VÁMOSSAL...

A szatmári állomáson Baradlai László „fenyeget“ meg tréfásan:

— Aztán szeggyent ne hozzunk reánk.

Halmiban, a határon, a román vám-tiszt mosolyog, mikor megtudja, miért utazunk:

— Sok sikert!

Ha babonás lettem volna, rászólok:

— Pszt, el nem kiabálja! — de így csak azt gondoltam: visszatérőben szeretnék összeveszni vele egy kis ezüst kupát elvételéről... Az elegáns egyenruhás cseh vám-tiszt

csak cigarettát meg gyümölcs után kérdezősködni.

Hamar este lett. A Tátránál ragyogó holdfényben kuszott felfele a vonat. A fenyők fekete árnyéka mögül kivillantak a holdreflektor ezüst sugarában csillogó havas csúcsok.

Pazar szép.

Poprádon szők szállnak be. Vidám nemzetközi társaság. A nagy versenyek külföldi portyacsapatának utolsó maradványa. A többi már Svájcba utazott.

AZT ÁLMODTAM, HOGY HARMADIK...

Aztán elnyomott az álom. Mit számít az egy sportembernek, hogy háromszor költögettek fel jegyellenőrzésre. Azért mégis aludtam. Sőt álmodtam. Hogy freudi alapon mit jelent, nem tudom, de döcögős szenderegésben — ezt a harciasságot! — teniszrakettel akartam fejbögni egy urat, mert nem akarta elhinni, hogy Prágában harmadik lettem...

Most itt vagyok Prágában és mondom:

Már az egyetemi hallgatóknál is kutatják az „etnikai eredetet“

Bukarest, február 26. A közoktatásügyi minisztérium rendeletére a bukaresti egyetemi hallgatók között ma kérdőívet osztottak ki, amelynek egyik rubrikájában az egyetemi hallgatóknak „etnikai származását“ is fel kell tüntetni. A minisztérium rendelkezése kisebbségi és különösen a zsidóság körében nagy feltűnést keltett.

Mégis feloszlatták a marosvásárhelyi kamara időközi-bizottságát

Megérkezett a miniszter feloszlató rendelete és az új időközi bizottság tagjainak kinevezése

Marosvásárhely, február 26.

Hetekkel ezelőtt megirta már a B. L., hogy a liberálist új marostordai főnöke nincs megelégedve az iparkamara élén álló időközi-bizottsággal és javaslatot tett a kormányhoz a bizottság feloszlására.

Ma megérkezett a vármegyei prefektushoz a miniszter rendelete a feloszlásról s egyben közli az újonnan kinevezett bizottság tagjainak névsorát is.

A prefektus a rendeletet továbbította a kamarához, ahová ezzel egyidejűleg szintén megérkezett a minisztérium átirata, amellyel a Capruceanu Melinte képviselő elnöklése alatt működő kamarát feloszlatta.

Az újonnan kinevezett interimár-bizottság tagjai a következők:

Fulea Octav bankigazgató, Rosenfeld Jenő, a Kereskedők Társulatának elnöke, Opresan Nicolae kereskedő, Petric Moise tekei bankigazgató, Coman Florea toplicai kereskedő, Bürger Albert nagyiparos, Benkő László nyomdatulajdonos, Breckner Vilmos gyáros, Schaerf Salo fakereskedő, Capruceanu Melinte fatermelő, országgyűlési képviselő.

Az új bizottságban is megmaradt Capruceanu, az eddigi elnök, de egészen bizonyos, hogy

a helyi liberális vezetőség kívánsága szerint, új elnökké nem őt választják meg, hanem Fulea Octavot, a Banca Romaneasca vásárhelyi fiókjának igazgatóját.

A vásárhelyi magyar kereskedők és iparosok

a harmadik helyben habozás nélkül és nagy örömmel kiegyeznének. Mert:

ERŐS MEZŐNY STARTOL!

A műjégy pályán — melyet majd részletesen leírok — már reggel nyüzsgő az élet. Reggel nyolckor érkezünk, nyomban kimentünk a jégre — szétnézni. Az első benyomás:

— Itt nagyon tudnak!

Ragyogó iskolagyakorlatokat futnak. Az irodában dr. Ruzicskával találkozunk. Arad megyei származású. Jól beszél magyarul. Ő mondja meg, kik neveztek.

— A bécsi Alward, a pesti Barcza Rotter, akik a múlt vasárnapi budapesti junior versenyen voltak az elsők. Őt cseh futó, Romániából a csernovici Turusenco és ő. Párisban a bukaresti Eisenbeisen — Tymcic pár indul. Turusenco nem érkezett meg, csak szombat reggel nyolckor jön.

És szombat reggel nyolckor kezdődik a verseny! Mi lesz vele!

★

Megnéztem a cseheket. Műjégcsesmeték. Trénerük Gold, a híres cseh versenyző. Komolyan tudnak.

Csak Schäffer nyilatkozata vigasztal, melyet a vonaton olvastam egyik budapesti sportlapban. A világbajnok szöszesint a következőket mondja:

— Egy versenyzőnek meg kell ragadni az alkalmat, hogy minél többet versenyezzék. Itt üzenem minden versenyzőnek: vegyenek részt nemzetközi versenyeken! Ott sokat tanulhat az ember. Én is csak sok versenyzés után lettem világbajnok. Nem szégyen az, ha ötödik is lesz az ember külföldön!

Ha Schäffer mondja! Ő csak tudja...

De azért nagyon meghatódnék a negyedik helytől is...

demés képviselőjét, Bustya Bélát és Várady Árpádot kihagyták a bizottságból.

A vásárhelyi törvényszék főelnöke a kapott rendelkezések következtében az új interimár-bizottságot valószínűleg máh néhány nap múlva beiktatja a szalkalommal választják meg a kamara új elnökét és alelnökét is.

Nagy magyar kutya-bemutató is lesz a budapesti tenyészállat-vásáron és mezőgazdasági kiállításon

Budapest, február 26.

Az idei tavaszi tenyészállatvásáron és mezőgazdasági kiállításon nemcsak a szokásos lovasornára és lovasjátékokra kerül sor, amelyeknek szépségét és jelentőségét a külföldi látogatók is osztatlanul elismerték, hanem nagy magyar kutya-bemutató is rendeznek. Ezen felvonultatják valamennyi magyar kutya-fajtát: a magyar puli, kuvasz és kanondor diszpéldányait.

KIFOSZTOTTAK A MISKOLCI VÁRMEGYEHÁZAT

(Miskolc) A miskolci vármegyei házat ismeretlen, de annál vakmerőbb betörők alaposan kifosztották a szombat esti vasárnapra virradó éjszaka. A betörők végigjárták a vármegye 72 hivatali szobáját, 128 asztalt és 53 szekrényt törtek fel s fontos iratokon kívül 8 ezer pengőt vittek magukkal. Csak éppen a főügyész hivatalát kímélték meg, pedig ottan ezer pengőt vihettek volna magukkal. A vakmerő betörők nyomtalanul eltűntek. Egészen érthetetlen rejtély elé állították a rendőrséget, mert a vármegyei háza kapujában estétől reggelig állandóan két hajdu állt őrt.

III a tavaszi árvízveszedelem:

Szilágymegye néhány községét már előntötte az áradat

A megye fontosabb utvonalaiban már megszűnt az autóbuszforgalom

Zilah, február 26.
A hatalmas hőmérséklet emelkedése következtében a Kraszna több helyen kilépett medréből és komoly veszéllyel fenyegeti Szilágysomlyót és a Krasznamenti falvakat. Berecseny község egy része máris víz alatt van és karhatalmat kellett kivezényelni a veszélyeztetett házak kiürítésére. Dr. Gurzau Mihály megyefőnök, aki személyesen járta végig az árvízveszélynek különösen kitett részeket, Berecseny községben

maga vezeti a mentési munkálatokat. Veszedelemesen árad a Berettyó is. Ipp község és Szilágynagyfalu határait teljesen előntötte az árvíz és elpusztította az őszi vetéseket.

Zsibórol érkező jelentések szerint a Szamos is árad és ott fel vannak készülve az árvízveszélyre. A megyefőnökségre óránként érkeznek jelentések újabb áradásokról.

Az árvizek miatt Szatmár és Zilah, Szilágysomlyó és Margitta között szü-

tel az autóbuszforgalom. Szilágysomlyó felé csak átszállással lehet közlekedni.

TAVASZI IDŐJÁRÁS CSIKBAN

Csikszereda, február 26.

Hirtelen egész tavasziasra fordult az időjárás. A hegyeken fekvő hőmérséklet gyorsan emelkedett. Éjjel is annyira enyhült az éghajlat, hogy az olvadás tovább tart. A közgazdasági szempontból annyira fontos faszállítás szünetel.

ILYEN MÉG NEM VOLT

Az adóbehajtónak el kell vennie az adózó kenyerét, ha meg akarja tartani a magáét

Panasz és tiltakozás az ország minden részén a példátlanul könyörtelen adóbehajtási hadjárat ellen — Szeben- és Fogarasmegye kereskedőinek tiltakozó gyűlése Fogarason — Csikban kétszer is behajtják az adót, mert az állam nem károsodhatik, a segédjegyző pedig sikkasztott

Brassó, február 26.

A pénzügyminisztérium szigorú és fenyegető célzatu rendeletei nyomán az egész ország területén olyan kíméletlenül indult meg az adóbehajtás, amilyen kíméletlenségre eddig példa nem volt Romániában. A sajtó eddigi tréfás gúnyolódása az „adóhadjáratról” valósággá vált. Valóban, mintha hadjáratra készültek volna, úgy tanácskoztak és aztán a tanácskozások nyomán úgy vonultak fel a pénzügyminisztérium vidéki szervei az ellenfél: az adófizető ellen. A felvonulás a legteljesebb mértékben sikerült is: ma már az egész ország az iparosok, kereskedők, vállalkozók és magánosok panaszaitól visszhangzik.

A felvonulás tehát sikerült. Fel kell vetnünk azonban a józan kérdést: vajon maga a hadjárat is sikerülne fog-e? Vaj-

jon azt az eredményt hozza-e meg, a melyre az államnak és a pénzügyminisztériumnak kétségkívül szüksége van? Az egészen féktelen, még a törvény rendelkezéseit sem tisztelő adóbehajtás nem fogja-e tönkre tenni magukat az adózókat, ami azt jelenti, hogy most utoljára volt alkalmuk az adóbehajtóknak meggyőztetni őket. Az ország minden részéről beérkező jelentések azt hozzák hírül, hogy a végrehajtók nyomán bezárt ipari üzemek és lehúzott redőnyű üzletek maradnak. Igazán csatatér ez már. Az elesett iparosok és kereskedők egzisztenciális hullái azonban azt jelentik, hogy az ország adózó képessége is elvérzik. A kisajtott utolsó garasok nyomán nem sárjad új életerő s a jövőben egyre kevesebb lesz azoknak a száma, akikől adót lehet majd kisajtolni. A pénzügyminisztériumnak gondolnia kellene a jövőre is!

is rendezze. Azt a tervet, hogy a kereskedők olvadjanak be a liberális párt kereteibe, a gyűlés elvetette.

Haupt Dániel németnyelvű és Schmidt Adolf magyar nyelvű felszólalásai után a gyűlés hódoló táviratot intézett a királynak, hangot adva ebben a táviratban is a kereskedők embertelenül kemény helyzetének. A miniszterekhez küldött táviratok a sérelmek orvoslását sürgették s végül az egész gyűlés tiltakozó felvonulással alakult s a vármegyeháza elé vonult, külön küldöttséget indítva utnak a megyefőnökhöz.

SZATMÁR...

A pénzügyigazgató minden közbenjárásra sajnálkozással felel:

Méltatlan és otromba inzultus Boross György dr. unitárius püspök ellen

Kolozsvár, február 26.

A kolozsvári törvényszék negyedik szekciója kedden hoz ítéletet abban a sajtóperben, amelyet a sinfalvai eseményekről szóló beszámoló miatt indítottak meg kilenc kolozsvári magyar újságíró ellen. A per főtárgyalásán a bíróság kihallgatta Boross György dr. unitárius püspököt is, aki mindjárt a rombolások után utazta be Sinfalvát és környékét s így mint szemtanú igazolhatta a megvádolt újságírók állításainak valóságát.

Most, közvetlenül az ítélet elhangzása előtt az Univerul jónak látta, hogy a már ismert Gociman Aurél tollából példátlanul éles és hazug támadást intézzen az ősz főpap ellen. A cikk azt állítja, hogy az unitáriusok püspökének államellenes magatartása kétségtelen s így a kultuszminiszternek el kell járnia ellene. A lap szerint az unitáriusok állandóan izgatnak a román állam ellen s angol és amerikai hittestvéreik útján támadásokat helyeznek el a külföldi sajtóban a román kormányzati rendszer ellen. Arról is tud ez a Gociman, hogy az unitárius egyház külföldre küldött Csiki és Szentmiklósi nevű papjait csak azért, hogy ott románellenes tevékenységet fejtsenek ki, sőt halmozza a valótlan állításokat azzal, hogy Boross György a békekötés alkalmával a magyar küldöttség tagja volt s csak 1922-ben tért vissza Romániába. Aztán kifogásolja a törvényszéknek a tanúk kihallgatásával kapcsolatban hozott döntését.

— Nem tehetem. Tessék megnézni a rendeleteket, amelyeket a pénzügyminisztériumtól kaptam!

Nincs semmi lehetőség a könyörtelenségre, haladékra. Minden adóbehajtó kapott egy jegyzéket, amely azt tünteti fel, hogy hol és mennyi a hátralék. A kimutatással együtt

minden tisztviselő felszólítást kapott, hogy amennyiben a kijelölt hátralékosoknál nem tudja behajtani a kimutatott összeg 75 százalékát, mindjárt nyújtsa is be a lemondását.

Kenyérre megy tehát a dolog. Az adózó és az adóbehajtó kenyérére. Az adóbehajtónak el kell vennie az adózó kenyerét, ha a magáét meg akarja tartani.

Igy aztán érthető, ha az adóbehajtó végső és elkeseredett dühvel gyűjt össze mindent onnan, ahol nem kap készpénzt. Legújabb jelentésünk talán így volna híven megfogalmazható. Ma hatvan asztalt, harminc dívánt, tizenkét üzleti pultot, két automata-pénztárt, tizenegy borbélyszéket és több más ingóságot vittek el az adóbehajtók...

CSIKSZEREDA...

Csikmegyében, a városokban és falvakban egyaránt, adótárnokok, végrehajtók, pénzügyőrök és csendőrök által alakított végrehajtó-bizottságok járnak. Azonnali fizetésre szólítják fel az adóhátralékosokat s ahol pénz nem kapnak, ott nyomában foglalkoznak is és tüzik ki a vagyonokat összeszeroppantó árveréseket.

Most már nem törődnek az előző és enyhítést célzó miniszteri rendeletekkel sem. Az iparosok kenyérkereső szerszámaikat, a gazdák gazdasági eszközeit, a kereskedők üzleteit is lefoglalják, lepecsételik. Gyergyóban 50 éve fennálló üzletek redőnyére került rá a piros állami pecsét. A pénzügyminisztérium a 70 százalékos behajtási eredménnyel is elégedetlen, a pénzügyigazgató tehát többnapos fizettségvonással bünteti azokat a végrehajtókat, akik nem dolgoznak kellő eredményre.

Kímélet, könyörtelenség és megértés nincs. Csikmadarason olyan adóhátralékokat hajtanak be, amelyeket annak idején kifizettek az adózók, a behajtást végző segédjegyző azonban elsikkasztotta a beszedett pénzt. Hiába kerülnek elő a hivatalos nyugták s hiába érvelnek azzal, hogy a segédjegyző nem tőlük, hanem az államtól lopta el a pénzt, nincs könyörtelenség. A sikkasztó segédjegyző börtönben ül, az adózóknak pedig újra ki kell fizetniük a már egyszer kifizetett adót.

Az elkeseredés érthetően nagy az egész megyében.

Nagyszeben, Fogaras...

A Sfatul Negustoresc fogarasi tagozata vasárnap ülést tartott Fogarason a Transilvania nagytermében. A város és a környék egész iparos- és kereskedőtársadalma megjelent ezen a gyűlésen. Lazar János elnök megnyitó beszéde után Martin Miklós, a nagyszebeni Sfatul Negustoresc elnöke tartott hosszú, kimerítő beszédet. Eddig is voltak adóbehajtások — mondotta — de ami most van, olyan soha nem volt s olyant soha el sem képzelhetünk. Szekerek járják be a városok és falvak kereskedőit és iparosait, felrakják az árukat és az adóhivatalnál halmozzák fel őket. Az adófizető hiába kér, nem kap, mert nem is kaphat haladékat. — Olyan szigorú miniszteri utasítások vannak, hogy a pénzügyigazgatóságok emberei nem mernek engedni s nem merik a maguk legjobb belátását sem érvényesíteni. Milliós és milliárdok pocékolódnak el, mennek tönkre ennek a kíméletlen és okatlan könyörtelenségnek a nyomán. Egy nagyszebeni kereskedőtől 28 ezer lejes adótarozása fejében elvitték 80 ezer lejes értékű árut. Az áru másnap alig 10 ezer lejt ért. Az adóhátralék viszont ennek a költségvetési évnél a negyedik negyedére vonatkozott javarészből s így tulajdonképpen csak március 31 után lett volna belőle tényleges adóhátralék. Ez a kereskedő fölkinált törlesztésre 1500 lejt, de nem fogadták el. És ennek a kereskedőnek 500 ezer lejes követelése van az államtól. Az elkeseredés olyan nagy volt Nagyszebenben, hogy felvetődött az összes kereskedések és ipari műhelyek beárulásának a gondolata. Küldöttség keres-

te fel a megyefőnököt, hogy eszközöljön ki az érdekelték számára haladékat. A megyefőnök azzal a kikötéssel, hogy a hátralékosok minden nap fizetnek bizonyos összeget, ígéretet is tett, ígéretét azonban nem tudta állani. Másnap már előfordult az is, hogy egy 14 ezer lejes tartozásra az adóbehajtók nem fogadták el a felajánlott 7 ezer lejt, hanem kényszerítették a megszorult kereskedőt, hogy kórjen kölcsön.

Martin elnök még egész csomó kirívó példát sorakoztatnak fel s a felszólalásokból azt lehetett megállapítani, hogy Fogarason és Fogarasmegyében is ugyanez a helyzet. A gyűlés ezeknek a megállapítás után a következőket szegte le határozatilag: 1. A kereskedők és iparosok sokkal jobban megtették kötelességüket az adófizetés terén, mint bármelyik más társadalmi osztály. 2. Nagyobb a kivetett adóteher, mint amilyent elbírhát ez a társadalmi réteg. 3. A rögzített adó (pátiencia fixa) az 1929 év jó üzleteredményei alapján betettelt ki s így teljesességgel nincs arányban a mai kereseti viszonyokkal. 4. Mindebből az következik, hogy a kereskedőknek és iparosoknak követelniük kell az adók legalább 50 százalékos csökkentését.

És végül megállapította a gyűlés, hogy az erdélyi kereskedőket aránytalanul nagyobb adóterhekkel sújtják, mint az okiráltságban. A továbbiakban a gyűlés a kereskedelmi osztályok parlamenti képviselőit sürgették s feladatává tették a márciusban Bukarestbe egybehívott nagygyűlésnek, hogy ezt a kérdést

A képtelen állításoktól, hazugságoktól és valótlanosságoktól hemzsgő cikk egyébként Boross püspökön kívül az egész unitárius egyházat irreverenzizmussal vádolja meg anélkül, hogy legalább egyetlen állítást iparkodnék valamivel alá is támasztani.

LEZAJLOTT AZ ERDÉLYI ÉS BÁNSÁGI NYUGDIJASOK KÖZGYŰLÉSE

(Kolozsvár.) Vasárnap délelőtt a városháza gyűléstermében tartották meg az Erdélyi és Bánsági Nyugdíjasok Szövetsége rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen Roman, Brassó, Nagyszeben és Arad megyék nyugdíjasai képviseltették magukat. Pop Valér elnök megnyitó beszédében ecsetelte az ország súlyos bajait, amelynek mindenki lehet az oka, csak éppen a nyugdíjasok nem, akik becsületesen eleget tettek az állammal szembeni kötelezettségeiknek.

Ezután Stanciu Vasile főtitkár olvasta fel az üdvözlő iratokat és táviratokat.

Buday ügyvezető igazgató a szövetség zárszámadását ismertette, majd a temetkezési segélyek kiadásáról és kezeléséről számolt be. A gyűlés megadta a szokásos felmentvényt.

Stanciu főtitkár beszámolója után a közgyűlés délután egykor véget ért.

„OLLA”
GUM-?

Követeljen kimondottan eredeti **OLLA-t**, mely évtizedek óta elismert és vezető minőség!

HIREK

Még 370 évig béke lesz

A lapokban annyi mindenféle hír új páncélos hajókról, új ágyúkról, robbanóanyagok felfedezéséről, légi, szárazföldi és vízi fegyverkezésekről, hogy az egyszerű újságolvasó könnyen abba a kétségbeesésbe csalódhat, hogy nem a leszerelési konferenciák, nem a népszövetségi gondolat diadalrajutásának korszakában él, hanem háborús előkészületek korszakában s álmodata.

Pedig nem lesz háború.

Honnan tudjuk ezt ilyen biztosan? Hát honnan másuttan, mint egy francia újságból, amelynek riportere viszont egy ugynevezett „valószínűség számító matematikus”-tól szerezte kétségbevonhatatlan értesüléseit. Napjaink realitását az mutatja talán a legjobban, hogy ezek a matematikusok Párisban kezdik kiszorítani a jósnőket, kártyavetőket, csillagjósokat és azokat, akik a tenyérből olvassák ki a jövőt.

A matematikus számította ki, hogy még mindig tart még a béke. Számításai a következőkön alapulnak:

A francia-német háború 1870-71-ben hat hónapig tartott, a világháború 51 hónapig, a francia-német háború és a világháború kitörése közti időszakban 43 évig és hat hónapig, tehát 522 hónapig békét élvezett Európa. Ebből a három számból a matematikus a következő egyenletet állította fel:

$$6:522=51:x$$

s ebből kiszámította, hogy $x = \frac{522 \times 51}{6}$ vagyis

4437. Franciaország és Németország között 1918 november 11-én jött létre a fegyverszünet. Ettől számított 4437 hónapig, vagyis 369 évig és néhány napig tart a béke. Ebből 194 hónap telt ugyan már el, de még 4243 hónap van hátra. Addig nem lesz háború.

...Még szerencse, hogy olvasóink között nincsenek fegyvergyárosok. Szegények, milyen rosszul aludnának...

És ha mégis kitörne a háború. Az nem gúlt. A matematika csak nem hazudik.

— Tiltakozás az egyház vagyona ellen irányuló hadjárat ellen. Csikszeredáról jelentik: Vasárnap az összes csikmegyei egyházközségek rendkívüli, tiltakozó közgyűlést tartottak. Visszatartották az egyház vagyona ellen irányuló és egyre jobban dühöngő gyűlölethadjáratot. Táviratok és emlékiratok útján oltalmat kértek ötfelégétől és a kormánytól az elszabadult tumboló szenvedélyek ellen. Erdély több helyén hasonló tiltakozó közgyűlések voltak.

— Székelyudvarhelyi hírek. Tudósítónk jelentik: Városunkban február 23-án, szombaton az esti órákban megalakult a revízióellenes liga. Revízióistákról valószínűleg a liga fog gondoskodni. — Mihály Domokos farkaslaki róm. kat. plebánus az állami iskola elleni igazság vádjával állt a napokban a székelyudvarhelyi törvényszék előtt. A bíróság nem látta beígyazva a vádat és a plebánost felmentette.

— Szerencsés zuhanás. Szatmári tudósítónk jelenti: Molnár János 19 éves foglalkozás nélküli bádósoságát elvállalta, hogy a szatmári zsidótemplom tetejéről letakarítja a havat. Egész délután dolgozott Molnár, mikor estefelé a templomban ájtatoskodó hívek tömpe zuhanásra lettek figyelmesek. A templomból kitudult emberek Molnár Jánost ott találták a hóban elnyulva, ahova a 15 méter magas tető tetejéről lezuhant. Már éppen mentők után akartak telefonálni, mikor Molnár János kissé sápadtan bár, de mosolyogva felkelt a földről. Csodálatosképpen semmi baja nem történt, ami valószínűleg annak köszönhető, hogy esés közben átszakította a villanydrótot, ami felfogta az esés erejét, azonkívül pedig olyan szerencsése volt, hogy abba a hatalmas órákásba zuhant, amit egész délután ő maga dobált le a templom tetejéről.

(*) Vészhelyzet, műtét, betegség utáni legyengült állapot gyorsan regenerálódik a Svábhegyen. A Svábhegyi Szanatórium (Budapest) a rekonvaleszcensek Mekkája. Gondos orvosi felügyelet.

— Temesvári hírek. Tudósítónk jelenti: A Magyar Párt temesvári tagozata tisztújító közgyűlést tartott, amelyen elnöknek újra Péter Jánost választották meg. — Österreicher, a legnagyobb temesvári pék 27 lej eliskasztásáért feljelentette Neumann Lajos utcai árust. A törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat. — A temesvári műegyetem disztermében Lazaanu Ami dr. és Georgescu Marius bukaresti egyetemi tanárok tartottak előadást különböző orvosi kérdésekről.

ABLAK

A boldog Párisban még mindig arról vitatkoznak, hogy illik-e a szmoking, vagy pedig utcai ruhában is beülhet a nézőtérre a szórakozást kereső párisi gentleman. Legutóbb vitastét is rendeztek erről a kérdéssel. Trebor, ismert párisi igazgató volt az előadó és Tristan Bernard vállalta a „közbeszóló” tisztségét. Amikor Trebor befejezte konferánszát, Tristan Bernard kért szót.

— Javaslatot óhajtok tenni, — mondta.

— Halljuk! Halljuk!

— A darab nívójától tegyük függővé az öltözködést. A főpróbán még ugyanis mindenki utcai ruhában jelenik meg. Ilyenkor az volna a feladatuk a kritikusoknak, hogy megállapítsák a darab nívóját öltözködés szempontjából. A legjobb darabhoz frakkot kell majd öltetni, a tűrhető munkához szmokingot, a gyengéhez sötét utcai ruhát és az egészen rossz darabhoz szürke zakót.

Derűtlenség fogadta Tristan Bernard javaslatát. A szakállas humorista intett, hogy még nem fejezte be. Amint elült a lárma, a következő szavakkal zárta le a vitát:

— Tegnap este végignézttem egy új nagjáték főpróbáját. Ha a javaslatomat elfogadják, ezt a darabot csak meztelenek nézhetik végig...

Renegátnak sem jó lenni

A nevezetes Bucur-Jakab György ismét megjelent a bíróság előtt

Csikszereda, február 26.

Bucur-Jakab György, Florescu volt igazságügyminiszter hajdani titkára, talpig megvasalva érkezett meg büntetőösszevonási tárgyalására Csikszeredára, a nagyenyedi fegyházból.

A politikai nagyság kettőtört karrierjét röviden felelevenítjük.

Jakab György egy udvarhelymegyei református magyar jegyző fia, aki maga is jegyzői oklevelet szerzett és pár hónapig egy udvarhelymegyei községet bologitott segédjegyzői minőségben. Innen Csikcsicsóba került, ahol már politikai ambíciók kezdtek fűteni az érdeműs fia-talembert, máról-holnapra Bucurra változtatta nevét és néhány hétre rá belügyminiszteri rendelet alapján Gheorghe Bucur urat (alias Jakab György) rendőrbiztosnak nevezték ki. A csikcsicsói rendőrkapitány felvilágosította a belügyminisztériumot Bucur ur kilétéről és ennek folytán az újdonsült román kinevezését megsemmisítették. Időközben egy kisebbfajta okmányhamisítás is kiderült Bucur terhére, úgyhogy rövidesen me-nesztették Csikcsicsóból. Bucur ekkor Bukarestbe ment és pár napra rá Florescu igazságügyminiszter magántitkáráként Székelyudvarhelyre érkezett, ahol székely Messiasnak tüntette fel magát, mint aki mindent a világon el tud intézni. Két hónapi működése után a Székelyudvarhelyre érkező Florescu pártelnök tisztelt

letére sikerült vagy száz székelyt a párt zászlója alá tömörítenie és ezen a sikeren Florescu annyira felbuzdult, hogy elvállalta Bucur ujszüllött gyermekének keresztapaságát.

Bucur most már kapacitás lett a kisvárosban és kezdte a székelyek ügyét pénzért intézni. A baj ott volt, hogy a pénzeket egyszerűen zsebrevágta, de semmit sem intézett és így egész rakás bünvádi feljelentés elől menekülve, Csikszeredára tette át működési színhelyét. Itt is politikusként kezdte pályafutását, de karrierje rövidesen megfeneklett. Ugyan is időközben Takács Lajos bankigazgató és Fischer Sándor rádiókereskedő lakásában betörés történt, értelmi szerzőként Bucur-Jakab Györgyöt fűlelte le a rendőrség. Még azt is bevallotta, hogy az államépítészeti hivatal páncélszekrényét is meg akarta furatni cinkostársával.

Az egész társaság az ügyészségre majd törvényszék elé került, mely Bucurt 5 évi fegyházra ítélte. Ezt a büntetést a marosvásárhelyi tábla három évre szállította le. Közben azonban a székelyudvarhelyi törvényszék is érdeklődött utána, odaszállították és itt is 10 hónapot kapott szélhámoságaiért. Most a büntető perrendtartás értelmében büntetéseit a csikszeredai törvényszék vonta össze, amiért 3 és fél évi börtönrre ítélte a hajdani nagy politikust. Ebbe az összevonásba ő is megnyugodott.

MESE A HOLDRÓL

Móricza kérfeli az apját, hogy meséljen neki valamit a holdról.

— A hold — mondja a papa — egy teljesen kihalt égitest. Nincs se levegője, se vize, se fája, egyáltalán nincs rajta élet.

— De hiszen akkor a hold teljesen felesleges.

— Na ja, de hát hová menjen szegény.

(*) A holnap társadalma. Ha a képzelet szárnyán el akar jutni a közeljövő, a holnap társadalom világába, úgy haladéktalanul olvassa el a „Büvös ereszény”-t, amely napjaink legjobb utópisztikus regényei közé tartozik. Szerzője: Ligeti Sándor. A „Büvös ereszény” csodája révén megszűnik a pénz uralma a földön és az arany uralmának megszűntével az irányított bőség világa terül az emberiségre. Az ész diadalt ül a vad ösztönök felett, miként Ligeti Sándor regénye a fölényes intellektus műve és diadala, a hazug olesó romantika és a kanapétörténetek irodalma fölött. A regény-író és a közgazdász Ligeti Sándor kongeniális műve a könyv, mely a forró és szárguldo mesebe bravurrall szövi a legsúlyosabb tudásanyagot. Ara 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-u. 56-58 az udvarban.

— Régi dráma — jogerős ítélet. Csikszeredáról jelentik: Fajdalmas bünygyben hozott jogerős ítéletet a marosvásárhelyi tábla. Korodi Róza csikcsicsói leánynak régóta udvarolt Ince Ignác. Az udvarlásnak szabályos házasság is lett volna a vége, ha Ince nem sürgeti olyan erőszakos módon az esküvőt, hogy a lányt maga ellen ingerelte. Így aztán tavaly a hushagyókédi bálon Korodi Róza már Nagy Jánossal udvaroltatott magának és vele is ment el a bálról. Tá-

vozásukat megleste a lecsuszott rivális, s alig mentek el, ő is utánuk eredt. Egy szűk sikátorban érte utol őket, s néhány izgatott szó után már villant is a bicska és Ince Ignác átszurt szívvvel terült el a fehér havon. A csikszeredai törvényszék tárgyaláson Nagy János jogos önvédelemmel védekezett. Vallomását Korodi Róza, mint koronatanu is alátámasztotta a védekezést. A törvényszék Nagy Jánost emberölésért négy évi fegyházzal sújtotta. Fellebbezés útján a marosvásárhelyi tábla most foglalkozott az ügygel és a szerelméért gyilkossá vált legényt, erős felindulásban elkövetett emberölésért két és fél évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

(*) Tavasz alkalmi könyvvásár a Brassói Lapok könyvosztályában. Jókai, Mikszáth, Eötvös, Tolsztoj, Dosztojevszki, Balzac, Anatole France stb. művei 70-80 százalékkal olcsóbban szerezhetők be. Az árleszállítás csak rövid ideig tart, azért keresse mielőbb fel könyvosztályunkat Brassó, Kapu-u. 56-58 sz. alatt az udvarban.

ANYAK FIGYELMÉBE

A londoni ipari kiállításon mutatták be az újfajta hullámpoonalu gyermekkoszt, amely szélvédőtől, önműködő fékig, a technika minden csodájával rendelkezik. Egy ilyen kocsit kedvéért még gyermeket is érdemes a világhozozni, különösen annak, aki ezt a remekművet meg is tudja fizetni.

Ujra bíróság előtt áll Szentimrei Jenő

Kolozsvár, február 26

Szentimrei Jenő, a kiváló író és újságíró, akit a törvényszék az Esti Lapban megjelent „Felejtük el” c. vezércikke miatt három hónapra ítél el, ma került a benyújtott fellebbezés folytán a tábla elé. A sérelmezett vezércikket az újonnan épült katedrális felszentelésének idején írta és abban Vajdának az Autóklubban tartott beszédét magyarázta. Milea védő hatalmas beszédben bizonyította, hogy az író a cikk megírásában a jószándék vezette s nem az ellentéteket, hanem a közeledés lehetőségeit domborította ki cikkében. Ilea ügyész ennek ellenére súlyos büntetést kért. A tábla az ítélet kihirdetését március negyedikére halasztotta.

— Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés, vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat.

— Csikmegyei hírek. Klopót Rezső köztisztviselőben álló gyimesbükkői kereskedő háromnapi betegsége után náthához meghalt. A kereskedő családja iránt őszinte részvét nyilvánul meg mindenfelé. — A gyergyóújfalusi gyilkosság ügyében, a vizsgálóbíró utasítására, bűnrészség címén, őrizetbe vették Szőcs Mátét és Kovács Andrást is. A letartóztatottak száma így negyre emelkedett. — A hargitai kőbányában történt munkásszerencsétlenség ügyében elrendelt vizsgálat megállapította, hogy András Istvánt az időelőtt felrobbant szikla zuzta nyomorékká, míg Székely Dénes csikcsicsói munkás légnyomás következtében szenvedett sérüléseket. A csikszeredai közkórházban András István egyik lábát azonnal amputálták. A két szerencsétlenül járt munkás állapota még mindig válságos. — Moldován János csikszeredai városi tanácsos a sikos járdán megcsuszott és lábát törte. Ugyancsak a hirtelen fagyástól járhatatlanná vált úton elcsuszott és lábtörést szenvedett Jakabos András 15 éves balánbányai fiúcska is. Mindkettőjüket kórházban ápolják.

GYOMOR

égés ellen

fájás

SALVACID

gyomorgörccsnél
puffedségnél

Hirtelen (acut) gyomorrontásnál
óránként 2-2 szem **SALVACID**
gyorsan és biztosan hat!

15 szemet tartalmazó kis tubus Lej 50-
50 szemet tartalmazó üveg Lej 150-
Kapható a gyógyszerárakban és drogériákban.

Zsombolva a gazdagság szétfoszló legendája:

Revolver, kokain, harmíncezer dollár

Tengernyi kalapos üzlet — A nagynémetek robbantani akarják az iparos szervezetet — Születés és halálozás a határvárosban — A magyarság sorsa Futak, Csitő és a gyárak között

Zsombolya vasuton mindössze háromnegyed órányira fekszik Temesvártól. A bukarest—párisi gyors, amely mozdonygép hiba miatt az irtó hidegben kétórás késéssel fut be a határállomásra, nemzeti közúti harmadik osztályában sváb tejezeket, egy kereskedelmi utazót, magyar esellőket és magammal egy riportert ringat ülésén a belgrádi hölgyön kívül, akinek ez a bagószagu millió egyáltalán nem tetszik és állandóan ismételteti, hogy Bécs és Zürich között sokkal kellemesebb az utazás második osztályon.

"Zsombolia!" kiáltja el magát a kalauz a ködben gyárkémények bontakoznak ki az egyik oldalon és egy óriási modern malomépület a másik oldalon.

IZELITŐ EGY HATÁRMENTI VÁM ÜZEMÉBŐL

Az einpár tovább fut a ködbe nyugat felé. Még három kilométer és Jugoszláviában folytatódik. Az impozáns állomás épület perronján óra áll ki a falból. Nyugati oldalán öt perc múlva 11 óra, keleti oldalán öt perc múlva 12.

A perronon vámtisztviselők szaladgálnak. Az épület falán apró táblácskák jelzik a délszláv királyság utazási irodáját, a vámhivatalt, a határrendőrséget és a vámfőnök irodáját.

Belépek a vámfőnökhöz, aki mosolyogva válaszolja kérdéseimre, hogy egy határállomás életében nincsenek szenzációk. De aztán kinyit egy fiókot, amelyben rengeteg tarka holmi hever össze-vissza: vagy hat revolver, a legkisebb típusok, francia játékkártyák, egy tör, parfümös flakonok és megnevezhetetlen tárgyak.

"De ez talán érdekl", mondja a főnök és előszed egy körülbelül négy centiméter átmérőjű bordóvörös üvegkockát, amely a játékkockákhoz hasonlatos és egyik oldalából fémdugó áll ki. A fémdugó lekerül és alóla öngyújtó szerkezet kerül elő. Kihúzzuk az öngyújtó szerkezetet: a kocka belül üres, épp annyira, hogy néhány deka kokain férjen el benne. A fehér méregről már egy porszem sem tanuszkodik, az elkobzott árut Bukarestbe szállítják be, ahol az ártalmas csempészsanyagokat megsemmisítik.

A revolverek és kártyák közül előkerül egy fogkrémes tubus, amelynek alját letépték. "Ebben a tubusban" mondja a vámfőnök, "harmíncezer dollárt kaptunk egy délamerikai kereskedő az országából kicsempésznél, véletlenül mult, hogy megtaláltuk. Egyik tisztviselőnk megtagadta a tubust, amely különösen kemény volt. Felbontottuk és harmíncezer dollár került elő belőle. Különben a legpolgárabb utasok is egészen elképesztő módon kisérlik meg a pénz és főleg cigarettacsempészt. Neveiket sajnos, nem adhatom ki, de megnyugtathatom, hogy előkelőségek is szerepelnek a nem hivatasos csempészek között."

A zsombolyai vámnál különben évente átlag három millió lej értékű csempészsáruit koboz el az állandó szolgálatban lévő 10 vámtisztviselő, akiknek számát a forgalom miatt a közeljövőben megszuportítják, annál is inkább, mivel forgalmi szempontból Zsombolya Kürtös után az ország második legjelentősebb határállomása.

ZSOMBOLYA KÜLSŐ ARCA; AZ UTCA, A KÖZSÉG

Az állomás kijáratától a széles főutca mindjárt a községre nyílik és mintegy öt kilométernyi vonalon a község déli végéhez vezet.

Zsombolyának ez a fő utvonala a gerince. A keresztutcák szigorú negyvenöt fokos szögben metszik és végük jobbról balról a síkságba vész bele. A házak csaknem azonos stílusban épültek. A kék és sárga szín dominál. Csak a község középpontjában, a főútvonalon és a keresztutcák elején látunk századvégi stílusban épült villákat, bérházakat, csatlád házakat és a templom körül számos jelentős emeletes épületet. Ezekben üzlet mellett húzódik meg. Ami felülről: az a rengeteg kalapos üzlet, legalább hét van belőle.

ZSOMBOLYA POLGÁRAI

Az utcákon járó kevés ember közül ben nem túlságosan támogatja a kalapos

ipart. Csekély kivétellel, mindjárt fejét megnevezhetetlen sapkaféle fejdőök fedik a hideg ellen. A kisiparos és a munkás nemzetiségi tekintet nélkül a városi proletár jellemző ruhadarabjait viseli magán. Legtöbbjüknek ugyanebben a kiadásban Temesvár, Bukarest vagy akár Berlin és London külvárosában is viszonlíthatjuk.

A parasztot már a csizma jellemzi és a jómódu gazda — ilyen nincs tulsok, de ez is sváb — a régi idők örökségeként sörtes zöld kalapot és bekecsét visel a csizma mellé.

Ha csak az utcán látottakból kellene ítélnünk, akkor a szegénység volna az uralkodó szín. Az üzletek nem népesek. Egyik kereskedő a másikhoz megy át tereferelni és lassan, eredmény nélkül telnek a napok.

Az egykori jólétől a bankok száma épügy tanuszkodik, mint az üzletek száma. Négy bankot számolunk, de ezeknek is lealldozott már. Mind a négy bank nem érdekelttség, amit a magyaráz, hogy a régebbi módosabb réteget a zsombolyai és környékbeli birtokos svábságban

kell keresnünk.

A kereskedők tábláit nézegetve, egyesben találunk magyar, szerb, német, román, zsidó neveket. Az ügyvédek között még akadnak magyarok, de a régi világot már csak az az egy-két bíró, egy-két hajdani földbirtokos képviseli és akik visszavonultan élnek otthonukban. A negyvenes és ötvenes magyar generáció a német és román intellektuelekkel és tisztviselőkkel való érintkezésben éli le életét és változást csak a választáskor szárnyra kapó politika hoz.

A hatalmas hirdetések az Olympia és az Apolló moziban hirdetnek előadást csütörtökön, szombaton és vasárnap. Az egyikben épp Erich Kästner künő gyermekdarabját mutatják az „Emil és a detektívek” címűt. A jónövésű, kerek diáklányok azonban inkább egy operett film kiállított képeiben gyönyörködnek és Jenny Jugón a csipkés fehérneműt csodálják. Ezek a leánykák különben épügy, rnt a délután, csapatosan utcára tóduló fiatal munkásleányok, akik már kevésbé kerekűek, de mégis csinosak, szívesen szemeznek az idegennel és mosolyukkal nem fukarkodnak. . .

Zsombolya ebédután megnyilatkozik

Pont 12 órakor, épp amire végigtanulmányoztuk a község külső arculatát és az első információkért befordultunk egy gyógyszerháza, megzendül a katolikus templom harangja és az üzletekből szinte parancsszóra ömlenek ki a kereskedők, kulccsal, redőnyhúzóval kezükben s üzleteiket villámgyorsan lezárva, szinte futva indulnak hazafelé. A riportert is betér a Dáciába ebédelni, ahol miközben jó és olcsó ebédjét elfogyasztja (egy menü mindössze 25 lej), meghallgatja a szomszéd asztalnál ülő magyar és román urak beszélgetését, amelyből kiderül, hogy az egyik közülük adótisztviselő és még mindig nem kapta meg e havi fizetését. Közben három üveg sör fogy el.

Ebéd után Baar és Moldován dr. ügyvédekkel beszélgetek, akik szívesen ecsetelik a község helyzetét.

GAZDASÁGI HELYZET

A helyzetrajz természetesen panaszkodással kezdődik. Elismerik ugyan, hogy Zsombolya gyáripára, amely a háboru előtt létesült, jelenleg valamennyire feljundult, de az 1930-as évet követő dekonjunktura magával rántott olyan üzemeket is, mint a Treisz-féle téglagyár és a Reform malom; amelyeknek már épületét is ledöntötték.

Hitlerék az iparosfronton

Az egykori zsombolyai hitlerista mozgalom, amint azt a helyzetet ismerők mondják, néhány módos fiatalember felülnési viselkedéséből és néhány helyét nem lelő német politikus és ügyvéd mozgólódásából fakadt. A fiatalemberek, miután viselték néhány hónapig az uniformist és a romhamszíjat, csöndesen visszavonultak. Velük együtt letűnt Böller szenátor és deferált Bös dr. ügyvéd is.

Ujabb hitlerista mozgalmak épp az ipartestület körül észlelhetők. A hitlerista „nagynémet” érzelmi iparosok, számszerint nyolcan, a testület másik 202 tagjával szemben maguknak követelik a vezetést. Puccsuk aládolgozására nyilvánosan megvádolták a Schwartz Péter borbélymester elnökléte alatt működő vezetőséget, hogy valamilyen összegeket elkészelt volna és a szervezet mult vasárnapi közgyűlésén, a testület fennállásának 51 éves évfordulója alkalmából olyan botrányt csaptak, hogy az elnök a következő szavakkal volt kénytelen a vandálul viselkedő „nagynémet” ellenzéket rendre utasítani: „A gyűlést berekesztem, mert terroristákkal nem vagyunk hajlandók együtt ülésezni!”

A „terroristák” vezetője különben egy Jung János nevű lakatos, aki a gyűlésen csatlósáival „uj szellem” bevezetését követelte. De csufosan megbukott.

A zsombolyai iparosok között tehát

A kereskedelem és ipar, amint azt a délután folyamán másokkal folytatott beszélgetések is igazolták, itt talajtalanná vált. 1918-ig négy vasútvonalon futott Zsombolyára, vásárai népesek voltak, országos jelentőségűek. 1924-ig Szerbiához tartozott Zsombolya és a Bánság odaeső német falvai mind innen táplálkoztak. 1924 után azonban, amikor Romániához csatolták, elvesztette a község a határon túl maradt fogyasztó tömegeit. A Temesvár és Zsombolya közé eső falvak és községek fogyasztása pedig Temesvár közelsége miatt minimális és így a satnyulás egyre erősebben érződik, hisz Temesvár kereskedelmével és iparával Zsombolya nem versenyezhet.

Nemzeti, vagy inkább faji elkülönülést az ifjuság körében lehet tapasztalni, de ez is inkább a németeknél észlelhető.

Az ipar helyzetéről különben Tierjung József, az Iparos Kör elnöke ad felvilágosítást:

Míg 1922-ben az iparoság szervezett tagjainak száma 480 volt, addig ma mindössze 210 a tagok száma és 120 azoké, akik visszaadták ugyan iparendélyüket, de szakmájukkal nem szakítottak még véglegesen, hanem a jobb időket várják. . .

egyelőre még erősen áll a nemzetiségi béke és a „nagynémeteknek” ezt nem sikerült felborítaniok.

ZSOMBOLYA SZAMOKBAN

Zsombolya anyakönyvi hivatalában szívesen adnak felvilágosítást. A nagy pálcélszékényben, katonás rendben állnak a főlíások.

A rokonszenves fiatal anyakönyvvezető érdekes adatokkal szolgál.

Zsombolya lakossága az 1927-es népszámlálás szerint (az 1930-as népszámlálás adatait még mindig nem közölték a községgel) 12.527 lélek. 1900-ban a lelkek száma mindössze 9580 volt, 1910-ben, amikor az iparosodás nagyobb lendületet vett, 10.893-ra nőtt. 1920-ban, tehát a szerbek alatt 12.122 lelket számoltak és 1930-ban 11 ezer volt a község lakosainak száma.

Az 1927-es népszámlálási adatok szerint él Zsombolyán 8150 német, 2427 magyar. (Ezzel szemben egyesek állítják, hogy a magyarok száma minimálisan 3500.) A többi nemzetiségek: román 783, bolgár 197, cigány 273, zsidó 103.

Igen érdekes az 1919 és 1929 évek közötti születési arányszám a különböző nemzetiségeknél: Halálozás: 173 román, 2020 német, 106 szerb, 84 zsidó és bolgár, 598 magyar. Születés: 68 román, 1955 német, 82 szerb, 107 zsidó és bolgár, 848 magyar. Különbözet: 105 román, 65 né-

met, 24 szerb, 23 zsidó és bolgár 250 magyar. A hivatalnokokból és hatósági személyekből álló román középosztály tehát nagyarányú csökkenést mutat, de csökkenést mutat a német parasztság is, dacára annak, hogy Zsombolyán, a többi bánsági német falvak lakóitól eltérően, nem divatos az egyke. Csökkenést mutat a szerb kisparasztság is, viszont a földmivesek, kereskedő és ipari munkások, valamint a zsidók, bolgárok és cigányok számarányában szaporulat jelentkezik, továbbá a szinte kizárólag ipari munkásokból álló magyarság is egészen rendkívüli arányú szaporodási többletet mutat fel. A lakosság száma télvíz idején, a munkanélküliség beálltával csökken, de ezt a csökkenést kiegyenlítik az idevándoroltak, akik a bánsági gazdagság hírére még Biharból és Szatmár-megyéből is idetöndülnek minden év tavaszán munkát keresni, de gyakran a visszautazás költségeit sem képesek összeszedni.

ZSOMBOLYA ALULRÓL: A MAGYAR ZSOMBOLYA

A magyarság sorsa itt a munkásság sorsával azonos és erről a sorsról a tél borzalmait mesélhetne. Mert a Bohn-téglagyár köré épült magyar Futakban, ha szépen meszelt katonás rendezettségű házak is állnak, Futak periferiáin és Csitő sárkunyhóiban szinte meztelenül, rongyokba burkoltan ülnek a munkanélküliek óduikban, főtt kukoricát esznek hónapokig és kétségbeesetten várják a gyár teljes üzemű megindulását, mert tavasszal háromezren állhatnak újra munkahelyre. A Bohn-gyárban különben most, a keserű tél idején, csak 300-an dolgoznak.

A Bohn-féle téglagyár különben Középeurópa egyik legjobban felszerelt téglagyára, amelyben a szárító készülékek segítségével télen is teljes üzemmel folytathatna a munka. . .

A kalapgyár 500, a malmok 100 és a Konrad-féle Venusz fésűgyár 150 munkást foglalkoztat. A munkások alkalmaztatása és a munkaidő meghatározása különben teljesen anarchikusan folyik és a helyi munkásszervezetek tiltakozása, a munkaügyi kamara átiratai mind nem használnak.

Az 1926-tól 1930-ig uralmon lévő községtanács évente félmillió lejt irányított elő Kartye Leonard szocialista községi előljáró vezetése alatt a munkanélküliek részére. Ezt az új községtanács, amely 6 sváb népközségi tagból, 4 szocialistából és 4 hivatalosan kinevezettből áll, eltöröltette és doboltatás útján hirdette ki a nyáron a gyárakban, hogy takarékoskodjék minden munkás, hogy legyen télire valója, mert a segélyezés megszűnik. Hogy a népközségek ezt 20—40 lejes női és 40, kivételesen 60 lejes napidíjak mellett hogyan képzeltek el, az rejtélyes. Ime, így néz ki a Bánság mérhetetlen gazdagsága és így néznek ki Zsombolya legendás „kincsesbányái” . . .

Holnap:

Lássuk Lugost!

Kreitzinger Jakab

cípésmester és orthopéd cipőspecialista műhelyét

Bul. Carol (Hunyadi-u.) 15 alól

— Bul. Carol (Hunyadi-u.) 22. —

Elite kávéház mellé helyezte át.

Hölgyeim! Ki akar férjhez menni? Ha felkeres meg ma, ugy garantálom, hogy 2 héten belül férjhez adom. Barbes. Telefon 22—80, Timişoara, I. Str. Eminescu 6. Telefonhívásra házhoz is jövök.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Kezdődik előről a tánc...

A devizakereskedelem teljes szabadsága nélkül semmit sem ér az új kontingentálási rendszer

A Banca Națională 2,6 milliárdal több devizát követel, mint amennyire az állam részére szükség van — A valutaprémium korlátozása mellett az exportőrök nem tudnak dolgozni — Visszajön a kompenzációs rendszer?

Bukarest, február 26

Ahogy előre megjövendőtük, az új külkereskedelmi rendszer körül, amely megbukatta Victor Slăvescu pénzügyminisztert, továbbra is zajlik a harc a kereskedelmi és az új pénzügyminiszter között. Az ellentétek tárgya, amelyek legutóbb a kormány gazdasági bizottságának szombati ülésén robbantak ki újra, még mindig az, hogy Manolescu-Strunga az exportból eredő devizák értékesítését teljesen az exportőre, illetve a piaci kínálatra és keresletre kívánja bízni, míg a pénzügyminisztérium és a Banca Națională — engedve ugyan a régi merev devizabezszolgáltatási követelésekből — azt akarják, hogy az exportőr szabadon rendelkezzen a jogosított bankok közvetítésével a kivitt áruk ellenértékével, de a devizák árfolyamát időnként a Banca Na-

țională szabja meg. A kereskedelemügyi miniszter azt hozza fel a maga álláspontjának az alátámasztására, hogy

a Banca Națională elégedék meg azzal, ha megkapja az állami fizetésekhez szükséges devizamennyiséget hivatalos árfolyamon és ne törődjék azzal, hogy az importőr milyen áron szerzi meg a behozott áru kifizetéséhez szükséges devizát,

mert hiszen ő is üzleti kalkulációval dolgozik, viszont ne akadályozzák meg a biztató lendülettel megindult exportot azzal, hogy megszabják, hány százalékkal többet vehet az exportőr a neki megmaradó devizákért a hivatalos árfolyamon felül, mert különben nem fizetődik ki neki az export és akkor semmiféle deviza nem lesz sem a Banca Națională, sem az import részére.

A gyárak megint nem vesznek fel megrendeléseket

Manolescu-Strunga belement abba, hogy a petroleumexportból eredő devizák 60 százaléka a Banca Națională-é legyen, hivatalos árfolyamon a külföldi államkölcsonők és egyéb hivatalos szükségletek fedezésére, míg minden más áru exportjából eredő devizából a jegybank 30 százalékot kapjon hivatalos árfolyamon és ezeket a devizákat a külföldi magánadósságok fizetésére fordítsa a Banca Națională. Következésképpen a petroleumdevizák 40 százalékaival és a többi devizák 70 százalékaival az exportőr azt csinálhassa, amit jónak lát. Ezzel szemben

a pénzügyminisztérium és a Banca Națională azt hiszik, hogy nem helyes, ha a teljes devizamegsejtorítás után minden átmenet nélkül a teljes devizakereskedelmi szabadságot léptetik életbe,

azonkívül pedig a Banca Națională a petroleumdevizákon kívül a többi áru szempontjából nem 30, hanem 40 százalékos devizát akar a magáncégek régi ártartozásainak fizetésére.

A szombati ülésen semmivel sem sikerült az ellentéteket kiegyenlíteni és ezért az új külkereskedelmi rendszer életbe léptetése ismét kérik. A gazdasági életben emiatt megint általános az izgalom és aggodás, mert minden üzleti tevékenységet megbénít a bizonytalanság. A belföldi gyárak nem mernek újabb megrendeléseket elfogadni, illetve

ha el is fogadnak megrendeléseket, fenntartással élnek a szállítási határidő és az árak tekintetében.

Egyes gyárak az eladásokat is felfüggesztették. A külföldi cégek hasonlóképpen függőben tartják a náluk megrendelt áruk elindítását.

A petroleumdevizák egyedül is fedezik az állami szükségletet

Magáról a devizakérdésről a gazdasági életnek a következő véleménye van:

Mindenekelőtt sokallják a Banca Națională részére fenntartott devizamennyiséget. A petroleumdevizák 60 százalékot magának követel a jegybank. Tekintettel arra, hogy

1934-ben Románia 7,2 milliárd lej értékű petroleumot és petroleumterméket exportált, ennek a 60 százaléka 4,320 millió lej. Ez a devizamennyiség már egymagában több mint amennyire az államnak szüksége van.

Legalább is az elmúlt ősszel úgy Manolescu-Strunga, mint a Banca Națională azt jelentette ki a devizakereskedelmi szabadságért intervenáló küldöttségeknek, hogy az állami kötelezettségek fizetésére 4 milliárd lej értékű

devizára van szükség és ennek biztosításáért kell a különböző megszorításokat fenntartani. De a Banca Națională nem elégszik meg ezzel, hanem 40 százalékot akar a más áruk kiviteléből származó devizák után is. Ha alapul vesszük, hogy az elmúlt évben ezeknek az áruknak az exportja 5,7 milliárd lej értéket képviselt, a Banca Națională ezen a réven is 2,280 millió lej értékű devizát akar magának biztosítani. Összesen tehát a Banca Națională 6,6 milliárd lej értékű devizát akar elvonni a szabadforgalomból, amikor összesen 12,9 milliárd lej értékű deviza folyt be összesen 1934-ben.

A kivitelből várható devizáknak több mint a felét az exportőrök kénytelenek lesznek tehát hivatalos árfolyamon beszolgáltatni a Banca Naționalának.

Nem elég a huszszázalékos felár

Rendes kereskedelmi kalkuláció alapján a Banca Națională meg kellene engedje, hogy a részére hivatalos árfolyamon átengedett devizamennyiség ellenében az exportőrök az ennél a tételnél elvesztett árfolyamkülönbséget a szabadon eladható másik 50 százalékos devizánál hozzassák be, hogy rá ne fizessenek a kivitelre. Ez csak úgy lehetséges, ha

az exportőr annyival drágábban adhatja el a szabad devizáit, amennyivel olcsóbban kellett kalkulálnia a kivitt áru értékét, hogy versenyképes tudjon lenni.

Ha tehát egy vagon árut, amelynek itt Romániában 100.000 lej az ára, az exportőr csak 60 ezer lejért tudott külföldön eladni, a két ár között mutatózó 40.000 lejes különbséget a 60.000 lej ellenében kapott devizák eladási áránál kell visszahoznia, vagyis a 60.000 lej értékű devizát neki 100.000 lejért kell eladnia, vagyis 40 százalékos felárral. De ha az exportőr az áru ellenében kapott devizákból petroleumnál 70 százalékot, más áruknál 40 száza-

lálékot hivatalos árfolyamon köteles leadni a Banca Naționalának, akkor még nagyobb különbséget támad a beszerzési és eladási ár között. Az egy vagon petroleumért kapott 60.000 lej összegű devizából a Banca Națională 42.000 lej értékű devizát magának követel és akkor az exportőrnek csak 18.000 lej értékű devizája marad, amit eladhat. Ezt az eladható mennyiséget kénytelen 72.000 lejért drágábban eladni a hivatalos árfolyamnál, hogy a 100.000 lejes vételára megtérüljön. Más áruknál a kapott 60 ezer lej devizából a Banca Națională 24.000 lej értékű devizát magának követel és az exportőrnek csak 36.000 lej értékű devizája marad eladásra, amelyet következtetésképpen 64.000 lejért drágábban kell eladnia, hogy -visszakapja az eredetileg befektetett 100.000 lej tőkéjét.

VESZTESÉGGEL KI FOG EXPORTALNI?

Ez a példaképpen felállított számítás mutatja legvilágosabban, hogy miért nem tartozhat

elfogadhatónak a gazdasági élet és vele együtt Manolescu-Strunga miniszter a Banca Naționalának azt a feltételét, hogy a devizákért az exportőr legfeljebb csak 25 százalékkal többet számíthasson fel a hivatalos árfolyamnál. Tegyük fel, hogy az angol font hivatalos árfolyama kerek számban 500 lej. Az exportőr által 100.000 lejért vásárolt áru tehát neki 200 fontjába kerül, viszont a külföldi piacon — ez az általános helyzet majdnem minden esetben — csak 40 százalékkal kevesebbet kap az áruért, vagyis 60.000 lejt, ami hivatalos árfolyam szerint 120 fontnak felel meg. Ha a kivitt áru petroleum volt, akkor az exportőr ebből a 120 fontból 84 fontot köteles átadni a Banca Naționalának, amelytől 42.000 lejt kap érte és marad még 36 fontja, amelyet azonban értékesíthet. Azaz, ezt a 36 fontot az exportőr 25 százalékkal drágábban adhatja el az importőrnek, mint amennyire a Banca Naționalának adta. Összesen tehát kaphat érte — fontonként 625 lejt számítva — 22.500 lejt. A két devizaeladásból az exportőr összesen 64.500 lejt kap,

A 25 százalék a valóságban csak 10, illetve 15 százalék

Nyilvánvaló, hogy ez a megoldás elfogadhatatlan és a különböző exportorkategóriák, akik előtt Manolescu-Strunga ismételtelen kifejtette az általa elkészített dekretum főbb intézkedéseit, ezt tudomására is hozták a miniszternek. Azt adták elő az exportőrök, hogy a legkedvezőbb esetben is, vagyis olyan áruknál, amelyek külföldi értéke és romániai ára között nincsenek olyan horribilis eltérések, még akkor sem fizetődik ki az export, ha a Banca Națională ragaszkodik a 25 százalékos devizaplafonhoz. Mert ez a 25 százalékos devizafelár a valóságban nem 25 százalék, miután az árfolyamkülönbséget az exportőrök a petroleumdevizáknál csak a megmaradó 30 százalék után és a többi devizáknál is csak a szabadon eladható 60 százalék után kapják meg. A valóságban tehát a petroleumdevizáknál a Banca Națională által megengedett felárból csak 40 százaléknak a 25 százalékat kapja, azaz 10 százalékot és a más áruk kivitelével foglalkozó exportőr csak a neki megmaradó 60 százalékos deviza után kapja a 25 százalékos, vagyis mindössze 15 százalékot

viszont az áru neki 100.000 lejébe került, tehát

a Banca Națională rendszere mellett minden százézer lejes exportra 35.500 lejt fizet rá az exportőr, ami egy 7,2 milliárdos petroleumkivitelnél évente 2 milliárd 556 millió lejes ráfizetést jelentene

az exportőrök rovására. Miután pedig nincsenek aki ezt a veszteséget vállalni akarná és fedezni tudná, a szabad devizák eladási árfolyamának maximálása a kivitel teljes beszüntetéséhez kell hogy maga után vonja. Ezért tiltakozik ellene Manolescu-Strunga miniszter is, akinek legfőbb programja éppen az exportnak minden áron való fokozása.

AZ EXPORTŐRÖK FIZESSEK MEG A BANCA NAȚIONALĂ 4 MILLIÁRDOS DEVIZASZÜKSÉGLETÉT?

Nem sokkal kedvezőbb helyzetbe jutnának azok az exportőrök, akik más árut adnak a külföldre, mint petroleumot. Ebben az esetben a 200 fontba kerülő áruért az exportőr megint csak 120 fontot tud kapni, mert a nemzetközi piacon a mai árak átlagban 40 százalékkal alacsonyabbak, mint Romániában. A 120 fontból 48 fontot oda kell adni a Banca Naționalának 500 lejes alapon 24.000 lejért, míg a fennmaradó 72 fontot az exportőr 25 százalékkal drágábban — 625 lejes árfolyamon — adhatja el, vagyis 45.000 lejért. Összesen visszakap tehát az exportőr 69.000 lejt, azaz hivatalos kurszus szerint 138 fontot azért az áruért, amely neki ugyancsak hivatalos alapon 200 fontjába került, vagyis ezeknél az áruknál is ráfizet 100 ezer lejneként 31.000 lejt, illetve 62 fontot. Ezért nem érdemes senkinek sem exportálatékeket foglalkoznia, mert

az évi 5,7 milliárdos kivitelt mellett csak egyedül ezeknél az áruknál 1 milliárd 767 millió lej veszteséget kellene elviselniük az exportőröknek, a petroleumkiviteli deficitet együtt pedig 4 milliárd 333 millió lejt.

Ami azt jelenti a gyakorlatban, hogy a Banca Națională az állami kötelezettségek fedezéséhez szükséges egész devizamennyiséget az exportőrökkel akarja megfizettetni.

az egész összeg után. Ha figyelembe vesszük, hogy

a régi rezsim alatt is adott a kormány a petroleumexportőröknek 8 százalékos kiviteli prémiumot és mégis a petroleumtársaságok legtöbb esetben nem szolgáltatták be a devizákat,

mert nem lehetett volna óriási veszteségek nélkül, nem valószínű, hogy most, amikor összevissza 2 százalékkal többet kapnának a devizájukért, inkább be fogják a devizákat szolgáltatni a Banca Naționalának.

Gazdasági körökben egyre inkább tért hódít az a vélemény, hogy a valutaprémiumos rendszert bizonyos körök nem akarják komolyan életbe léptetni, illetve olyan formában akarják megvalósítani, amely kompromittálja ezt a rezsimet. Hogy azután teljes nyíltsággal vissza lehessen térni a kompenzációs áruforgalomra, amelynek érdekében hihetetlen erőfeszítések történnek a kullisszák mögött.

Bányai Ernő

Törvény készül a hitelélet feltámasztására

Fuzióra kényszerülnek a kis- és középbankok! A Banca Națională is vigyázni fog a bevételek pénzére

Bukarest, február 26.

Mint ismeretes, a Banca Națională évi jelentésének egyik legfontosabb és legkiemelkedőbb fejezete a magánhitel kérdésével foglalkozik és Grigore Dimitrescu bankkormányzó is kijelentette a jegybank közgyűlésén, hogy jelenleg legfontosabb feladatának tekinti, hogy a magánhitelt megerősítse. A jegybank kormányzója a napokban részletes memorandumot terjesztett a pénzügyminiszter elé, amelyben kifejti, hogy milyen eszközökkel reméli és kívánja megvalósítani ezt a programját. A hitelkérdésről — amely az elmúlt napokban annyi vihart idézett elő a 7 és fél milliárdos bankjegykibocsátás hírével — a Banca Națională már ki is dolgozott egy törvénytervezetet az országos banktanács közreműködésével és azt is a pénzügyminiszter elé terjesztette. Viktor Antonescu miniszter a maga részéről bizottságot küldött ki, amely a Banca Națională tervezete alapján részletes javaslatot dolgozzon ki a hitelélet elősegítésére és a hitelügyletek megkönnyítésére. A

bizottság ezen a héten megkezdte már a jegybank és a banktanács által összegyűjtött adatok tanulmányozását, egyben mindazoknak az intézkedéseknek a viz-

Páris — erdélyi fényképészeket keres

Alig néhány hónappal ezelőtt alakult meg Párisban az Elysées Presse nevű nemzetközi sajtó és fényképészegylet, mely rövid fennállása óta máris helyet szorított magának a hasonló nemzetközi szervezetek között. Az Elysées Presse egyik igazgatója Farkas Aladár, lapunk volt munkatársa most arról értesít bennünket, hogy a nyugati magazinokban, képes lapokban és a napi sajtóban erdélyi viszonyokhoz mérten horribilis árakat lehet elérni szép fényképekkel, csendéletekkel, művészies akt-tanulmányokkal. Egy jól sikerült fényképért a francia lapok szívesen fizetnek 1500 lejt is.

Az erdélyi hivatásos és amatőr fényképészek számára — akik érintkezésbe akarnak jutni a fentemlített vállalatokkal, itt közöljük a címet: Elysées-Presse 120 Av. des Champs Elysées Paris VIII.

gálát, amelyeket külföldön alkalmazzak a hitelélet helyreállítására és a hitel-
Kiszárgott hírek szerint a készülő
hiteltörvény egyik legfőbb igyekezte az
lesz, hogy a kisebb és középbankokat fu-
zióra készítse és így megnövekedett tő-
kével és csökkentett adminisztrációs költsé-
gekkel egészséges közvetítő szervevé
váljanak a hiteléletnek. A javaslat kü-
lönböző osztályokba fogja csoportosítani
a bankokat a saját tőkéik, a visszlezámi-
tolási hitel nagysága és aszerint, hogy mi-
lyen ügyletekkel foglalkozhatnak, hogy a
betéteseknek pontos tudomásuk legyen
annak a pénzintézetnek az üzleti forgal-
máról és likviditásáról, amelyre a meg-
takarított tőkéiket rá akarják bízni. Más-
felől viszont a készülő törvény megfelelő
garanciákat fog nyújtani a bankoknak a
titelmentes betétesekkel szemben, külö-

nösen pedig az alaptalan riasztóhírek kö-
vetkeztében keletkező pánikhangulatban
szokásos tömeges betételvonnás megakadá-
lyozására.

Általában a készülő hiteltörvény ponto-
sabban meghatározott és egyszerűbb ala-
pokra akarja fektetni a bank és a beté-
tesek közötti viszonyt, hogy ennek a két
tényezőnek a kölcsönös bizalmából újra
kiépüljön a normális hitelélet. A betéte-
seknek többet kell tudnia bankjának a
belső üzleti dolgairól és mindenkori hely-
zetéről, mint a múltban és ezért a készü-
lő törvény kötelezni fogja a bankokat ar-
ra, hogy bizonyos ügyletek nyilvánosak
legyenek, vagyis tudomást szerezhesen
róluk akárki, akit érdekel és azonkívül a
Banca Națională is szigorúan ellenőrizni
fogja, hogy a bank mit csinál a betétesek
pénzével.

FOGARASI PIACI ÁRAK

Buza hl. 400—410, rozs 300, árpa nincs,
zab 170, kukorica 180, fehér paszuly vé-
kaja 45—50, krumpli hl. 30 lej. Felhoza-
tal krumpliból sok, másból közepes. Ár-
pa nincs, zab kevés. Alma vékaja 40—60
lej. Felhozatal 300—350 véka, minőség-
ben jó és közepes. Minden felhozott áru
elkelt. Választot malac 400—600 lejig mi-
nőség és faj szerint. Kővér disznó elő-
súlyban 16—17 lej. Bárány 170—200 lej.
Báránybőr fekete 50, fehér 40 lej. — Bár-
ányhús 32. marba 14, disznó 24—26, bor-

ju 18, zsir 36, szalonna 52—54. tojás 1 lej
vaj 45—50 lej.

KÉSZÜL AZ ÚJ HITELTÖRVÉNY

(Bukarest) Ma délelőtt a pénzügyminiszte-
riumban ülést tartott az új hiteltörvény meg-
szövegezésére kiküldött bizottság. Illetékes he-
lyen úgy tudják, hogy az új törvény a Ban-
ca Națională kívánságára a középbankokat is
fuzióra fogja kényszeríteni. Hivatalos pénz-
ügyi körökben az az álláspont alakult ki, hogy
például Bukarestben a bankok száma nem ha-
ladhatja meg a 15-öt. A törvénytervezetet ál-
lítólag még ebben az ülészakban beterjesztik
a parlamenthez.

Február 28-ig feltétlenül adóvallomást kell tennie minden kis- kereskedőnek és kisiparosnak

A pénzügyminisztérium módosító rendelkezése a patenta fixa-adó
alá eső osztályokról

Bukarest, február 26.

Február 15-én a pénzügyminisztérium
kiadta az adókievítő bizottságok részére
szánt utasításokat, amelyekben többek
között kimondja, hogy azokat a kereske-
dőt, akiknek az adórögzítési (patenta
fixa) beosztása lejárt, mert eltelt a három
év, amióta ugyanazt az adót fizetik, ne
vegyék be többé a rögzített adót fizető
kategóriákba, ha az illetők ezt nem kér-
ték az adóvallomásukban, vagy nem ad-
tak be egyáltalán adóvallomást. Az uta-
sítás szerint ezeket a kereskedőket még
abban az esetben sem osztják be újra a
patentaa fixa-osztályokba, ha az üzleti
könyveik alapján lefolytatott előzetes
kincstári vizsgálat azt állapítaná meg,
hogy jövedelmük szerint patenta fixa alá
tartoznak.

Ebben a kérdésben a kereskedelmi és
iparkamarák szövetsége közbenjár a
pénzügyminiszternél és rámutatott arra,
hogy

a pénzügyigazgatóságoknak kül-
dött utasítások ellentétben van-
nak az adótörvénnyel, amely ki-

mondja, hogy azok az adózók,
akiknek a jövedelmében semmi-
féle változás nem következett be,
nem kötelesek új adóvallomást
tenni, vagyis a kincstár a régebbi
adóvallomást tekinti érvényes-
nek.

Következésképpen azt sem kellett a ke-
reskedőknek írásban kérniük, hogy ismét
osszák be őket a patenta fixa adó fizető
eddig osztályukba, illetve, ha valamely
kereskedő az idén nem tett új adóvallo-
mást, mert nem változott a jövedelme,
emiatt nem lehet őt kirekeszteni a pa-
tenta fixából. A kamarai szövetség sze-
rint mindazon esetekben tehát, ahol a
kincstár megbízottai nem tudják beiga-
zolni, hogy az adózó jövedelme változott,
fenn kell tartani egy a kereskedőknél,
mint a kisiparosoknál a tavalyi, illetve
az elmúlt háromévi periódusra megállá-
pított adóbeosztást.

Azokról a kereskedőkről és kisipa-
rosokról, akiket 1932-ben osztályoztak,
tehát most március 31-ikén lejárt az adó-
rögzítési periódusuk, a pénzügyminiszte-

rium utasítása úgy intézkedett, hogy
ezeknek a kereseti körülményeit az adó-
közégek előre ki kell vizsgálják és ha
ennek során úgy találják, hogy valamely
adózót speciális bizottság kell megadóz-
tassa, az illetőt ne utalják a megyei osz-
tályozó bizottság elé. A kereskedelmi és
iparkamarák vezetői rámutattak a pénz-
ügyminiszter előtt, hogy az utasítások-
nak ez a része könnyen válhat visszaélés-
ek forrásává és eszközévé a jövedelem-
kutató kincstári közegek kezében, akik
egyszerű jegyzőkönyv alapján dönthet-
nek a kiskereskedő és kisiparos adósá-
ról. A helyzet ebben a tekintetben annál
súlyosabb, amennyiben, ha valamely adó-
zót a speciális bizottság már megrótta
adóval, az csak fellebbezés útján kerül-
het a megyei osztályozó bizottság elé,
ami hosszadalmas és nehézkes eljárás. Az
államnak az érdeke az, hogy a kisiparo-
sokat és kiskereskedőket igazságos adó-
val rójják meg és éppen ezért,

a legkisebb visszaélési kísérlet
megelőzése érdekében, a keres-
kedelmi és iparkamarák szövete-
se kérte, hogy a szóbanforgó
adófizetők kategóriák jövedelmi
helyzetének előzetes kivizsgálása
során felvett jegyzőkönyvek
előbb a megyei osztályozó bizott-
ságok elé kerüljenek

és azok döntsék el esetről-esetre, hogy
valamely adózó ott marad-e, hogy beosz-
sák a patenta fixa valamelyik kategó-
riájába, vagy pedig külön adókievítési
bizottság elé kerüljön.

A pénzügyminisztérium részben magá-
évá tette a kereskedelmi és iparkamarák
szövetségének az előterjesztését és újabb
utasításokat küldött, amelyben elrendeli,
hogy a február 28-ig beadott vallomáso-
kat, amelyeket patenta fixa adó fizető adózók
adtak be, kivétel nélkül a megyei osztá-
lyozó bizottságok elé kell terjeszteni,
még akkor is, hogy a jövedelemkutató
közégek jegyzőkönyvei szerint valamely
adózó nem esik az adórögzítési feltételek
alá. Kimondja azonban az utasítás, hogy
azok az adófizetők, akik február
28-ig nem adnak be adóvallo-
mást, elvesztik azt a jogukat,
hogy újraosztályozzák őket, va-
gyis a rendes adókievítőbizottság

A feleségének kellett felöltöztetnie Tehetetlen a lapockákban uralkodó reuma miatt

Kruschen meggyógyította

Ha komoly reumatizmusban szenved,
annak igen kellemetlen következményei
vannak. Olvassa, milyen helyzetbe ke-
rült ez az ember:

„Egy évvel ezelőtt kezdtem a vállban
uralkodó reuma miatt szenvedni. Annyi-
ra rosszul voltam, hogy feleségemnek
kellett harisnyát és cipőmet felhuznia
és a kabátot felsegítenie. Különböző or-
vosságokat szedtem — minden eredmény
nélkül. Ekkor egy Sels Kruschen hárde-
tést láttam és elhatároztam, hogy kísér-
letet teszek, amelynek eredménye az,
hogy megszabadultam reumámtól. Ezért
ajánlom örömmel mindenkinek, aki reu-
mában szenved, a Sels Kruschen-kurát.”
L. M. G. A reumatizmust az izmokban
és ízületekben lerakódó, tühegyes hugy-
sav-kristályok okozzák. Oldja fel e kris-
tályokat, szabadítsa meg tőlük a szerve-
zetet és megszabadul fájdalmaitól. A 6
különböző vitális fontosságú ásványi só,
amelyet a Sels Kruschen tartalmaz, a

hugysavkristályokat ártatlan oldattá
oldja fel és a többi hasztalan anyag-
gal együtt eliminálja. De ez nem min-
den. A Sels Kruschen könnyű hajtó ha-
tása belső tisztaságot biztosít, megszaba-
dítja a szervezetet a bomló, hasztalan
anyagoktól, úgy, hogy nem képződhet-
nek mérgek, mint hugysav, amely a vér-
keringést megmérgezi.

A Sels Kruschen több mint 120 ország
ban árulják és most már Romániában is
minden gyógyszerárban és drogueriá-
ban üvegenként 95 lejért kapható.

elé fognak kerülni.

Következésképpen minden kiskereskedő-
nek és kisiparosnak, aki eddig nem tette
meg, a még hátralévő néhány nap alatt,
vagyis február 28-ig feltétlenül be kell
adnia az adóvallomást, ha továbbra is
patenta fixa alapján akar adót fizetni.

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik
előfizetésüket nem a helyi pénzbeszedő
útján, hanem postai úton vagy szemé-
lyesen, a központi kiadóhivatalnál vagy
valamelyik fiókkiadóhivatalunkban szokták
rendezni, szíveskedjenek figyelemmel ki-
sérni a CIMKEJÜNKÖN FELTÜNTETETT LEJÁRA-
T s ha az előfizetésük lejárt, gondos-
kodjanak idejében az előfizetés megújí-
tásáról, hogy lapunkat megszakítás nél-
kül küldhessük.

A tavasz a legjobb alkalom testünk természe-
tes megfiatalítására!

Időszerű fontos könyv

Dr. Bucsányi Gyula egészségügyi tanácsos, fő-
orvos a természetes élet és gyógymód előhar-
cosának tollából:

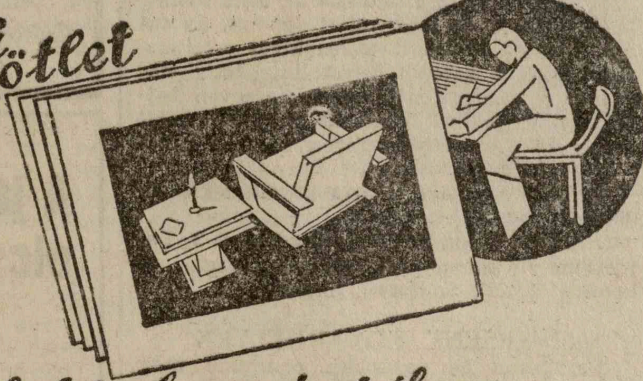
Természetes gyógymód és termé- szetes táplálkozás

A tartalomjegyzék rövid kivonata: A termé-
szetes életmód alapfogalma. — Természetes
táplálkozás. — Mi az ember természetes táplá-
láléka? — Vegetarizmus. — A vér meg-
romlása helytelen táplálkozás folytán. — A
táplálékok. — A hús. — A tojás. — Hüvelye-
sek. — Sajt. — Zsírok. — Vitaminok. — Fő-
zelék. — Gyümölcs. — Fűszerek. — Alkohol.
— Nyers diéta. — Napfürdő. — Nap a tüdő-
bajoknál, köszvénynél. — Napfény a szívban-
talmak kezelésénél. — Anyagcserebetegségek.
— Gyomorbetegségek. — A gyermekek nap-
fürdője. — A napfény gyógyhatása. — A lég-
fürdés. — Alvás. — A levegő. — Idegápolás.
— A vizgyógymód. — A kenés, masszázs. —
Gyermekegészség. — A csecsemő gondozása. —
Gyümölcsek. — Tavaszi kurák. — Gyógy-
vénylek. — A betegség megelőzése. — Beteg-
ségek természetes gyógykezelése. — Álmatlan-
ság. — Aranyér. — Buskomorság. — Bélhurut.
— Csusz. — Cukorbetegség. — Etvágytalanság.
— Elhízás. — Epekő. — Fejfájás. — Fülbajok.
— Gégehurut. — Gerincvelősrögzítés. — Hó-
lyaghurut. — Hízaló gyógymód. — Ideggye-
geség. — Köszvény. — Légcsőhurut. — Májba-
jok. — Méhgyulladás. — Migrén. — Nátha. —
Sebek. — Székrekedés. — Szédülés. — Szív-
bajok. — Rheuma. — Ischias. — Tüdővész. —
Vérzegénység. — Vérbajok. — Vértisztító be-
tegek. — Vesebajok. Továbbá minden más be-
teget magában foglalja a kiváló mű.

ARA 132 LEJ.

Kapható a
Brassói Lapok Könyvosztályában

1000
művészeti

kell az izléses lakás berendezéséhez
Kérjen ajánlatot tőlünk s mi megteremtjük
Önök az igazi otthon, amire mindig vágyott

SZÉKELYÉS RÉTI

BUTORGYÁN R. T.,
MAROSVÁSÁRHELY-BRASSÓ-BUKAREST.

SPORT

Tavaszi lendület a labdarugás frontján

A már több mint egy hete tartó tavaszi időjárás (igaz, közben újra elkezdett havazni) nagy mozgolódást idézett elő a futball fronton. Az őszi küzdelmekben elkopott stoplik helyére újak kerültek, a téli álmát alvó labdát egy hatalmas rugással felébresztették s a télen tornatermekben gyakoriatózó futballista végre ráléphetett a „zöld gyepre”. Megindult a futballsport berozdásodott gépezele, a legnagyobb tömegeket lázban tartó sportág. Vajjon milyen nagy eseményeket, szenzációkat, meglepetéseket és... botrányokat tartogat számunkra az 1935-ös év? De lássuk csak mi történt az első „felbonásban”.

Pontot adott le a Ferencváros a Soroksárnak

BUDAPESTEN:

Tavaszi napfényben indult a vasárnapi teljes bajnoki forduló és első meglepetését is hozta. A Ferencváros pontot adott le a Soroksárnak. De a másik nagy csapat, az Újpest is majdnem így járt. Nehéz küzdelemben szerencsés góllal jutott az értékes két ponthoz. Fredmények:

Soroksár—Ferencváros 4:4 (3:3).

A lelkesen játszó Soroksár kétszer is vezetett az első félidőben. A Ferencváros a második félidőben többet támadott s vezetéshez is jut de Soroksárnak az utolsó percekben sikerült a kiegyenlítés.

Újpest—Budai 11 1:0 (0:0). Nehezen kivívtott győzelem. A budaiak feltűnő fürgén mozogtak. A második félidőben Avar gólja döntötte el a mérkőzés sorsát.

Szeged FC—Bocskai 4:2 (1:1). A Bocskai saját otthonában szenvedett vereséget. A vezetőt a Bocskai szerezte meg. A második félidőben visszaesik s a vendégek ezt kihasználva, szép győzelmet aratnak.

Attila—III. Ker. F. C. 3:0 (1:0). Miskolc a mérkőzés színpada. A kerületiek pompás kezdés után visszaesnek. Az Attila fokozni tudja az iramot és biztos győzelmet arat.

Phöbus—Somogy 5:0 (1:0). Első félidőben egyenrangú ellenfelek. Szünet után a Phöbusnak minden sikerül.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1. Újpest 18 pont,
2. Hungária 17 pont
3. Ferencváros 17 pont
4. Bocskai 12 pont,
5. Szeged 12 pont.

AUSZTRIA:

Rapid—Hakoah 6:1.
FC Wien—Libertas 1:1.
WSC—FAC 3:0.
Wienna—Admira 4:2.
Austria—Wacker 4:2.

CSEHSZLOVÁKIA

DFC—Jidenice 3:2.
Victoria—Chechie Karlin 5:0.
SK Pilsen—Bohemians 5:0.
Slavia—SK Kladno 1:0.

OLASZORSZÁG

Napoli—Juventus 0:0.
Pro Vercelli—Palermo 0:0.
Lazio—Triestina 0:0.
Fiorentina—Milano 1:0.
Brescia—AS Roma 2:1.
Ambrosiana—Livorno 5:1.
Bologna—Torino 1:0.
Sampierdarena—Alessandria 2:1.

Belföldi eredmények

BUKAREST

Venus—Prahova 7:0 (4:0). Könnyű győzelmet aratott a Venus. A Prahova egy percig sem tudott veszélyes lenni. A

Venus legjobbjai Sepi (4 gólt rugott egy félidőben), Sfera és Eisenbeisser.
Unirea Tricolor—Sp. Stulenesc 4:1 (1:1). Az eredmény nem meglepetés. Így

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Allástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismétlésénél 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Brassói „Sparkassa” és „Albina” betétkönyvet vesz „Agentura Carmen” Fogaras. 1712

Lakás

Vendéglő kezeléshez értő 30 éven túli magányos urú felvételt. Ajánlatok „Madám” jellegre Szamos Hirlapiróda Satu Mare kértnek. 1771

Vegyes

Keresek 60.000 lej kölcsönt hétszáz ezer lej értékű biztosíték ellenében. Ajánlatokat „Ingatlan” jellegre a brassói kiadóba kérek. 1726

Bukarest

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel: 12—2, 5—8-ig. Vasárnap 9—10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34—11. 20142-b

Butorozott szoba csinos, parkettás, cserépkályhás, fürdőszoba használatra kiadó. Esetleg teljes ellátás. Donáth mérnök, str. Polonă 66. 20294-b

Finom bécsi konyha, különféle diétás étlendek orvosi előírás szerint. Elegánsan berendezett szobák. Kemény, str. Nic. Filipescu 32. Telefon: 236/16. 20179-b

Alkalmi vétel, lejáratkor ki nem váltott keveset használt ruhák, felöltők, szmokingok minden nagyságban, olcsón kaphatók. Manchester, Bukarest, Colței 27. 20192-b

DOCTOR ANA ALESKE. Női bajok és szüléset. Kezelés és operációk. Elektroterápia. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezményes árak. Rendel: 8—12-ig és 4—8-ig Bulevardul Maria 2. Bărăței sarok. 20278-b

DOCTOR GRUBARG. Bécsben specializálva. Nemibajok, szifilisz. Nőibetegségek. Foglások és komplikációk. Impotencia. Elektroterápia. Analízisek. Mérsékelt honorárium. Rendel: 11—2-ig és 5—8-ig, Bulevardul Carol 43. 20279-b

Pénzt folyósítunk azonnal bármilyen összegben mindenféle ékszerre és egyéb értéktárgyra. Legmagasabb áron vásárolunk aranyat és mindenféle használt ékszert. „Lombard” Sf. Jonică 11.

Házi készítésű céna- és gyapjú-harisnyák, férfi zoknik, férfi sportharisnyák, meleg férfi-, női-, és gyermekharisnyák, stucnik, karman-tyuk, általában mindenféle harisnyák kötését és stoppolását vállalom, esetleg hozott anyagból is. București I. str. Căzărnei 2. prin Antim.

Dr. Keszenbaumné egészségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21219-b

Szülészeti orvosnő, dr. Brohovi: nőibetegségek, terhességek, kezelések, operációk, diathermia. Rendel: 2—8-ig. Calea Văcărești 64. emelet.

Paplan és ágynemű különlegességek, valamint iparművészeti lakásdíszítési cikkek szolid árakban. Luxor, C. Victoriei 50. Pasajul Imobiliare. Căgtulajdonos: Szűcs D.

IDEGESSÉG és ÖSZTUNÉLET

Írtas Dr. FELD MANN S. ideggyógyorvos — II. kiadás 140 oldal. Ár 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvtárában

MELLHÜLÉS

„Ha kevés Sloan's Liniment-et eldörzsöl a mellén, azonnal megkönnyebbül”

Könnyen megszabadul a kellemetlen hűléstől, ha egy kevés SLOAN'S LINIMENT-et eldörzsöl a mellén. Ezen gyógyszer a vérkeringésre serkentő hatást fejt ki, aminek következtében a kívánt hatást, a fájdalmas és duzzadt szövetek lecsillapodását, elértük. Azon egyének, akik a szabadban élnek és ki vannak téve az időjárás viszontagságainak, állandóan egy üveg SLOAN'S LINIMENT-et kellene maguknál tartanak. A rheuma, a derékfájdalmak, az ischiás, az idegfájdalmak, a ficamodások és bármely egyéb fájdalmak páratlan gyógyszer.

Ha izom-, ideg- vagy bármilyen más fájdalom kínozza, használjon SLOAN'S LINIMENT-et. A fájdalmat ott kell megtámadni, ahol érezhetővé válik. Nincs annak értelme, hogy az egész szervezetünket elhalmozzuk gyógyszerekkel. A SLOAN'S LINIMENT azonnal beszívódik, felmelegíti és csillapítja a szöveteket és az idegeket és eloszlatja a fájdalmat kiváltó duzzanatokat.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

SLOAN'S LINIMENT MEGSZÜNTET MINDENFÉLE FÁJDALMAT

EGY ÜVEG RÉGI ÁRA 75 LEI
MOSTANI, REDUKÁLT ÁRA 60 LEI

is jó sportot hozott a találkozó. A diákcsoport egyenrangú ellenfele tudott lenni a U. T.-nak. A második félidőben 20 percre az U. T. került fölénybe s ezt az időt jól ki is használta.

Hajduk—Progresul 1:1 (1:0).

Ilsa—Unirea 4:0 (4:0).

TEMESVÁR:

Ripensia—Zs.A.K. 4:1 (4:1). A Bindea, Ciolac és Deheleanu nélkül felálló Ripensia értékes győzelmet aratott a jugoszláv Zs.A.K. felett. Mindvégig Ripensia fölény, mely Schwarz (2) és Dobay (2) góljaiban jutott kifejezésre. A Zs.A.K. gólját Raicovici lőtte. Bíró: Murgu.

Kinizsi—Gloria 0:0. Gyenge nivóju mérkőzés. Mindkét csapaton meglátszott a tréninghiány. Sok góllakalmat hagytak ki a csatárok. Bíró: Keller.

TAC—Vulturii 7:1 (3:0).

RÖVID SPORTHIREK

Spakow, Románia boxbajnoka Párisban vereséget szenvedett Merlo Preciso olasz boxlótól. A meccset megóvták.

A váradi Crișana pénzügyeinek intézését két játékos, Barátky és Matei vette át.

Tisser, amerikai hűtőszó 400 méteren új világrekordot állított fel. Ideje: 5 perc 18.3 mp.

Schmidt Ferenc, a magyar D. C. csapat edzője szellemes „teniszgép” konstruált. Az új „gépteniszmester” ha beválik, feltalálóját is fölélegessé teheti.

Korcsolyasport

A prágai eredmények:

A prágai nemzetközi műkorcsolyázó versenyen, amelyeket a prágai műjégpályán bonyolítanak le, kilenc versenyző indult. Többek között indult Horosz Béla, Románia ötszörös műkorcsolyázó bajnoka is, aki azonban briliáns tudását itt nem fejthette ki, mert tréning közben elesett és térd sérülést szerzett, de ennek ellenére is indult a rendkívül erős mezőnyben és a hatodik helyet biztosította magának. A nemrégiben lezajlott csernovici bajnokságokon feltűnt Turusenko, a 18 éves fiatal versenyző a versenyen szépen megállotta helyét és harmadik lett.

A férfiak versenye tehát a következőképpen dőlt el:

1. Alward (Bécs) 2. Barcza (Budapest) 3. Turusenko (Csernovic) 4. Sladinec (Prága) 5. Benthel (Berlin) 6. Horosz (Brassó).

SIVERSENY UDVARHELYEN

Szombaton és vasárnap rendezte meg Székelyudvarhelyen a Hargita T. E. szakszövetség évi kerületi siversenyét. A versenyen az ország legjobb versenyzői indultak, sajnos a beállott olvadás majdnem lehetetlenné tette a versenyt, mely kedvezőtlen terepen folyt le. A verseny eredménye a következő:

Futó-verseny (senior) 15.5 km. 1. Dresnand Conrad (A. C. F. R. Brassó) 1 óra 23.10. 2. Papp János (Encián, Brassó) 1 óra 40.47. 3. Keresztes József (E. K. E.

Csikszereda).

Futóverseny (junior) 11 km. 1. Cikmántori Ottó (Hargita Székelyudvarhely) 39 p. 30 mp. 2. Kósa János (Hargita Szudv.) 41 p. 18 mp. 3. Kiss Ferenc (E. K. E. Csikszereda).

Futóverseny nők részére 11 km. 1. Drócsa Erzsébet (E. K. E. Csikszereda) 52 p. 41 mp. 2. Incze Margit (Hargita Székelyudvarhely) 55 p. 52 mp. 3. Csiki Anna (E. K. E. Csikszereda).

Slalom-verseny (senior). 1. Klöckner Rudolf (K. S. V. Brassó). 2. Clompe Hubert (K. S. V. Brassó). 3. Zechner Robert (K. S. V. Brassó).

Slalom-verseny (junior). 1. Kósa János (Hargita Székelyudv.). 2. Kovács László (Encián, Brassó). 3. Cikmántori Ottó (Hargita Székelyudvarhely).

Ugró-verseny (senior). 1. Seewaldt Theo (K. S. V. Brassó) 33.04 m. 2. Dresnandt Conrad (A. C. F. R. Brassó) 32.67 m. 3. Clompe Hubert (K. S. V. Brassó) 32.59 m.

Ugró-verseny (junior) 1. Kósa János (Hargita, Székelyudvarhely) 27.45 m. 2. Kovács László (Encián, Brassó) 26.70 m.

Tavaszi ültetéshez

elsőrendű gumölcs- és sárgafűt. rózsát, magasztörzsű és bokor ajánl

Szász gazdálkodási tanintézet falkolája

Medias

Telefon 29.

Ár: egyenként ingyen.

Ha Kolozsvárra utazik,

okvetlenül keresse fel az Erdélyben egyetlen szakszerű vezetés alatt álló

francia diétás éttermet

Calea Victoriei 39.

Cukor-, vese-, gyomor-, epe betegneknek nélkülözhetetlen

A jó szövetkezetek teje olcsóbb lett

A tejüzletekben

Lei 4.50

Palackozva, házhoz szállítva

Lei 5.—

Tejszövetkezet, telefon 1—38.